

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK.

1-2 soros hirdetés egy sorra 10 fillér.
3-4 soros 15 fillér.
5-6 soros 20 fillér.

Nyitólár ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, május 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vasárnap: Öt ember.

Sok beszéd.

Az aradi román zsinat.

Csanádi bajok.

A szerelem, a szerelem...

„Urisszonyok reszkessetek!”

Égő vonat.

A gájl merénylet.

Mayerling!

A kis Alfonz.

Tárca: Fodor Teréz gondolatai. Irta: Haraszthy-
Szederkényi Anikó.

Öt ember.

Arad, május 10.

Magyarországon, főképp a vidéki városokban a kereskedőknek és az iparosoknak hatalmas egyesületeik, testületeik nincsenek. Az például elképzelhetetlen, hogy valamely kereskedőegyesület olyan hatalmat és erőt jelentsen, mint a minőt valamely német városban az *Aeltesten der Kaufmannschaft* tud kifejezni ott, ahol kell. Ezen egyesületek a külföldön nem jelennek meg egy elnökkel, alelnökökkel bíró, havonként üléselő valamit, hanem erős adminisztrációt, amelyet a kereskedő mindenkor, minden ügyes-bajos dolgaiban megtalál, s a hol szakavatott tanácsot, tudást és segítséget kap. Az iparosoknak vannak ugyan hivatalos jellegű testületeik, ezek azonban kötött marsruta szerint kénytelenek működni, s munkaerejük jó részét az ipari nyilvántartás veszi el. E mellett az ipartestületek adminisztrációját is csak a velük együttműködő ipar-

testületi betegsegítő pénztárakkal lehetett fentartani. Most, hogy az ipartestületek betegsegítő pénztárait az általános munkásbetegsegítőbe olvasztják, az is kétségessé válik, hogy az ipartestületek tudnak-e igényeiket kielégítő munkaszervezet fentartani.

Az egyesülési szellem, a kereskedők és iparosok ön-alkotta ily intézményeinek hiányát a kereskedelmi és iparkamarák lennének hivatva pótolni. A kamarák igyekeztek is talán ennek a hivatásnak megfelelni, de azért lépten-nyomon tapasztalható, hogy se a kereskedelem, se az ipar nem tekinti a kamarákat a maga husából és véréből való intézménynek. A kamarák szervezetében is van némi hiba. Ilyen hibának tekintem például a kereskedelmi és iparkamarai tagok azon előjogát, hogy adójuk a virilisták névsorának megállapításánál kétszörösen számít. A törvényhozókat kétségtelenül nemes intenció vezette ebben; azt akarták, hogy ennek révén az iparosok és kereskedők a törvényhatósági életben hathatósabb képviselést nyerjenek; másfelől a diplomásoknak járó kedvezményt megadták azoknak, akikben a kereskedők és iparosok bizalmának letéteményeseit látták. De ez az előjog rosszra vezetett. Azt tapasztaltuk, hogy egyes kereskedők és iparosok nem azért igyekeztek a kamarába jutni, hogy a közügyek intézésében részt vegyenek, hanem az egyszerű hágszó volt a virilistasághoz, a városatyasághoz.

Bénítja a kamarák működését is a kötött hatáskör: a helypénzszedési és kéreményseprési ügyek elnyomják a szükséges kezdeményezésekre való hajlandóságot és

időt; a védjegy-lajstromozó és jelentést szerkesztő tisztviselőknek idejük se marad, hogy a kereskedők és iparosok való életében résztvegyenek, velük szerves kapcsolatban legyenek.

És még egy. Ennek az egynek aktualitása kísért most Aradon, s ennek ötletebből foglalkozom a kereskedelmi és iparkamarákkal. A kereskedelmi és iparkamarai titkárok legtöbbször kiváló szakférfiu, s a gazdasági mozgalmak szellemi elítjéhez tartoznak, de hivatásuk élére nem mindenütt a közbizalom, a kereskedők és iparosok óhaja állította őket. S e nélkül még kiváló férfiaknak is nehéz a köz javára működni. Példát hozok föl erre. Egy nagy kvalitásokkal bíró kamarai titkár a kamarája székhelyén képviselő-jelöltnek lépett föl. Megbukott, — s ettől a perctől fogva lehetetlenné vált hivatalában is a helyzete. Sietett fölhasználni az első alkalmat, a midőn egy másik kamara szólította hasonló állásra. Hát a mikor tapasztalatlanok, vagy tartalom nélküli emberek kerülnek azon helyekre, amelyekre pedig csak az érdekeltek bizalma adhat jogos mandátumot.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara másodtitkári állása üresedésbe került. Még a kamarák mai, hibás szervezetében is fontos pozíciónak tekinthetjük ezt az állást. Legalább az, a ki betölti, sokat tehet ebben a resszortban, ha nem pusztán bürokrata, hanem ambíció is vezet. Az állásra eddig több jelöltet emlegetnek, s nekem eszem ágában sincs, hogy az egyik vagy a másik mellett korteskedjem, az érdemes voltok között különbséget akarjak tenni. De rá akarok mutatni arra, hogy a

Fodor Teréz gondolatai.

Irta: Haraszthy-Szederkényi Anikó.

Jaj, de szomorú vagyok én. Ugy fázik a lelkem testem, mintha nem is forró, tüzes nyár lenne most odakünn. Sokszor hosszut, nagyot hallgatok. Ilyenkor annyi gondolat rejlik fejemben, hogy alig bírom cipelni. Különös az, hogy az embernek mindig gondolkodni kell. Gondolni arra, ami már volt. Gondolni arra, ami ezután lesz. Az ember olyan furcsán van teremtve. Nem volna e jobb, ha az éjszakai álom temetője lenne az elmúlt napok szomorúságának. Reggel fölébrednénk vidáman, frissen.

Nem százszor jobbe a baromnak, akár az uton szaladgáló kutyanak is, mint nekem? Mióta ez a gyalázat — így mondják — ért, kimarnak maguk közül az emóerek. Tegnap kiadták az utamat az irodából is. „Csak nem hoznak gyalázatot az üzlet jó hírnevére” — így mondták. És én eljöttem. Udító eső hullott épp az égből. Olyan kellemes volt a porszag, amit az eső fölvert. Egy percig nem is tudtam másra gondolni, csak erre. De aztán mentül közelebb értem házukhoz, annál jobban éreztem, mi történt. Égett az arcom. Forró volt a lelkem, testem. Gyötört a láz. Mit fogok ott-hon hazudni? O, ez a folytonos hazugság. Ez rettenetes. Vannak, akik azt hiszik, könnyű a hazugság. Mennyire tévednek ezek. Sokszor

ugy érzem, beleőrülök ebbe. Mindig újabb és újabb meséket kigondolni. Vigyázni, hogy ma mást ne mondjak, mint tegnap. Én könyvet vezetek a hazugságaimról. Minden este föl-jegyzem, miket beszéltem az nap. Reggel aztán elolvasom. Igen, olvasom a hazugságaim. És érzem, hogy mindennap nyomorultabb leszek e miatt.

Most jut eszembe, hogy arról kezdtem írni, azon gondolkodtam, mit fogok hazudni otthon? Az jutott eszembe, hátha anyám föl-megy az üzletbe és kérdezősködik. Mint az eszeveszett, szaladtam vissza. Bár ne mentem volna. Érzem, hogy a történetek emlékére is kavarogni kezd a gyomrom és a fejem, forog velem a világ.

Edes barátom, te néma, közönséges papír. Bocsanatot kérek tőled. A te örökké halvány orcád pirulni fog attól, amit ide írok.

Osszetett kézzel könyörögtem annak a fő-nöknek, hogy ne szóljon anyámnak, ha idejön.

— „Hogyan kisasszony, ön ezt meri tőlem kérni, hogy én az ön bűnös cselekedeteit leplez-gessem. Hogy én büntársa legyek, — így szóló ő és méltatlankodva fordult el. De én újra kértem. És ekkor azt mondta, megteszi, de jutalmat kér érte. Eszeveszetten kezdtem kiabálni. Lecsitított. Hogy én hallgassak. Nekem már nincs jogom felháborodni. Hisz rám nézve az

oly mindegy. Mit affektálok, mint egy naiv leányka. Kárbaveszett fáradság már ez. Legyek inkább eszemen. O meg fog fizetni... Atkozódva rohantam ki.

Most pedig itt vagyok. Üres a fejem, a lelkem meg telis teli utálattal. Nem is tudom, hogy önmagamot, vagy a világot utálom-e jobban. Oh, hogy mért is lettem rosszul az irodában? És az a hitvány orvos mért árult el? ... Most megköveznek kihallgatás nélkül. Most tudom csak, mivé lettem. A mai nap megtanított rá. Én nem védhetem magamat.

Nem védhetem magam, mert nem hallgat meg senki. Szóra nyitnám ajkam, de lezárja azt a fagyos, dermesztő megvetés. Pedig mondhatnék sokat. Elmondanám, hogy nem tudtam, mit teszek. Csak szerelmes voltam. Vakon szerettem. Boldog voltam, hogy följáánlhattam magam a szeretet oltárán. Mi leányok oly naivak vagyunk. Fiatal lényünk szomjuhozza azt, hogy föláldozzuk magunkat. Egész lényünk fölolvad a szerelemben és várjuk a per-cet, mikor legnagyobb bizonyosságát adhatjuk szerelmünknek. Nem nagy művészet egy leányt elnyerni. És mikor mi azt hisszük, hogy mindenható szentek lettünk a szeretett lény szemében, akkor elvesztettünk mindent.

Elvesztettünk. Éreztem én ezt mindjárt. Megéreztem csókja hidegségén, ölelése bágyadtságán. Én azt hittem, hogy a nagy óra, örökre

másodtitkári állást, ezt a jelentős hivatalt a kamara ügyrendje alapján öt ember választja. Az ugyanvezett elnöki bizottság: az elnök, két alelnök, a pénztáros és a titkár. Ezek közül már három eldöntheti a választás sorsát, tehát nem is öt, hanem három ember gyakorolja ezt a hatalmat. Sőt megeshetik, hogy az öt tag közül egy távol van, s ekkor ketten — az elnöki szavazat tulsúlyával — dönthetik el, hogy ki legyen a másodtitkár.

En, és velem együtt, azt hiszem több kamarai tagtársam, nem irigyeljük ezt a hatalmat az öt, illetve a három, illetve a két embertől; mert a hatalommal együtt jár a felelősségnek sulya is. De egyenesen veszedelmesnek tartjuk, hogy ilyen, közbizalmat igénylő tisztséget, ez a néhány ember töltsön be. Mert megeshetik, hogy ez az öt ember az arra legalkalmasabbat és legméltóbbat fogja a pályázók közül kiválasztani; de ép úgy megeshetik, hogy a választásuk egyenes meglepetés azokra a rétegekre, amelyek a választás révén érdekelve vannak. S végül — a bizottság tagjai is csak emberek. S az már semmi esetre se helyes, hogy ily állás betöltése attól függjön, hogy valaki két ember szívéhez tud férközni. Aki csupán ezen a réven jutna be, az, ha még alkalmas is lenne, nagyon nehezen tudna eredményes működést kifejteni, mert maguk az érdekeltek idegenkedéssel vennék körül.

Válasszák a másodtitkárt a kamara összes bel- és kül-tagjai, amint az az első titkári állásnál történik. Olyan óriási különbség nincs az első- és másodtitkári állás között, hogy ami az elsőnél indokolt, a másodiknál szükségtelen legyen. Vegyének részt a választásban úgy a kereskedők, mint az iparosok bizalmának képviselői, s úgy az aradiak, mint a kamara egész kerületéből valók. Csak így lehet megnyugvást keltő módon az állást betölteni. S ha az ügyrend másként intézkedik, még van idő arra, hogy az állás betöltése előtt az ügyrendet módosítsák. Ha Arad városa a színigazgató-választásoknál megtette, hogy ezt a jogot kivette tizenkét ember kezéből és az egész törvényhatóságra ruházta, — a kamaránál is

hozzám költ. Atban az órában örökre elvesztetem. Nem hit nekem többé. Ez az én legnagyobb büntetésem. Bünt látott ő is az én szerelmem bizonyítékában.

Szomorú ez nagyon ég a két orcám. Szeretnék menni végtelen messzeségbe. Járnai csupa idegen házak, arcok között.

Néha különös látományaim vannak. Tágra nyitott szemem előtt megjelennek sápadt, sovány, vértelen arcú gyerekek. Olyan szájalomra méltó arckifejezésük van. A lelkem majd megszakadt láttukra. Nyújtogatják felém a kezüket. Mind, mind azt kiáltja a fülemben: anyám, anyám. Oly élenken történik mindez, hogy bedugom a fülem, hogy ne halljak semmit. De mégis hallom ama hangokat. Düh fogja el a szívemet. Szeretnék kést rántani és szíven szurni azokat a kisértő árnyakat. Hadd csöpögjön szívükből a vér...

Nem, én nem akarom e szót hallani: anyám. Félek, reszketek tőle. Nemcsak félek, de gyűlölöm. Igen, undorodom tőle. Vajjon nem ő-e az oka mindennek. Átkozott legyen ez a gyerek, aki rossz helyen kereste anyját.

Nem, ne többet ma. Holnap, holnap újra írok...

minden földindulás nélkül megeshetik ez a hatáskör-változtatás. És ez mindjárt egy lépés lenne arra, hogy a kamarák bensőbb viszonyba jussanak azokkal a gazdasági osztályokkal, amelyek érdekeinek védelmére születtek.

Egy kamarai tag.

Sok beszéd.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délelőtt Desseffy Aurél gróf elnöklété alatt ülést tartott, melyen a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyaltak. Mihályi Viktor, Samassa János és Apponyi Albert felszólalása után a javaslatot általánosságban elfogadták. Antal Gábor felszólalása után a részletes vitát a legközelebbi ülésre halasztották.

— Az Arad. Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 10.

Folytatólagos vita a főrendek között. Érsek, püspökök és miniszterek beszéde. Róppant előkelő a dolog. Annyira előkelő, hogy már szinte unalmas. A magas klérus beszél, a törvény pedig úgy lesz törvény, ahogy a képviselőház elhatározta. Ez már hozzátartozik a rendhez.

A képviselőház élénk folyosói élete teljesen hiányzik ezeken az üléseken. A szint legföljebb a főpapok reverendáin díszlő szalagok képviselik. De itt ez is elég.

Részletes tudósításunk:

A mai ülésen is Desseffy Aurél gróf elnököt. A napirend előtt tudomásul vették a főrendek Esterházy Ferenc gr. levelét, melyen lemond az országos legtöbb fegyelmi bíróságban viselt tagságáról.

(Az egyik érsek.)

Mihályi Viktor balázsfalvai érsek: Ha a felekezetek elfogadják az államsegélyt, megosztják szabad rendelkezési jogukat a kormány ellenőrző közegeivel. Ez természetesen a felekezeti iskolák autonómiájának felőrlődésére vezet. Azok a tervezett intézkedések nem elégitik ki, melyek a tanítók lakására és az iskolaépületekre vonatkoznak. Azt kívánja, hogy a segédtanítók is önállóan vezethessenek hosszabb ideig iskolákat; ez az iskolafenntartóknak nagy könnyebbségére volna. Végtelen hossza da-massággal, egyháztörténeti adatokkal bizonygatja azt a tételét, hogy a javaslat támadás az egyház és az állam jóviszonya ellen. A törvényjavaslatot így nem is fogadja el.

(A másik érsek.)

Samassa József: A nyilvános oktatásra vonatkozó javaslatot csak abból a szempontból bírálhatni el, hogy az oktatási szabadság és az állam felügyeleti joga összeegyeztethető-e benne. A családnak vagy az egyesnek nem szabad fellázadnia az állam ellen, de az államnak sem szabad a család vagy az egyes jogait elvenni. Az oktatásnak a nemzeti szellem az állami érdekek szolgálatában kell állnia, de az államnak ezzel be is kell érnie.

(Dal a választójogról.)

Az elemi oktatás jelentőségét nem lehet kicsinyelni. Oly országban, hol az állami épület alapjául az általános választói jog fogadtatik el, ahol ez a kormány kötelességeül iktattatott, a népoktatásnak, a nemzet prognosz ikájának kell lennie. Ahol a szenvedély, az elfogultság nagy, ott az általános választói jog elé sok aggodalommal nézhetünk. Ez aggodalom csökkentésére alkalmas a vallás-erkölcsi és hazafias oktatás, amely értelmes és derék polgárokat nevel a választók urnái számára. A néptömegben fel kell ébreszteni a megértés tudományát, hogy átláthassa, melyik kormány a jó, melyik törvények ellen s ki kell tanítani, hogy az izgatott kártyái mögé lásson. Különbösen az általános szavazati jog a szabadság sirja lesz. Eppen azért csodálkozik, hogy a kormányt szemreányásokkal illetik a javaslat beterjesztése miatt, mintha mulasztást követett volna el azzal,

hogy az általános választói jogról szóló javaslat előtt ezt a javaslatot terjesztette be. Nem gáncs, de elismerés illeti ezért a kormányt, mert átértette a népoktatás és az általános választói jog között levő nagy összefüggést. Az 1868-iki törvény nem szülte a remélt eredményt, a népiskolák felszine és lényege nem egyezett meg. A tanítás nagyrésztben elszigetelve maradt a neveléstől, pedig a népiskolának főleg a nevelés a legfőbb hivatása. Még a pöngányok is veszedelemnek nézték az oktatást, nevelést, a karakter képzése nélkül.

(A vallás fontossága.)

A nevelés az összes testi, szellemi és erkölcsi erők összhangzatos kifejlésztése, a valódi erkölcsök igazi öre pedig csak a vallás. A történelem ezredeket óta hirdeti, hogy a vallás a szabadságnak nemcsak követője, de uttörője is volt. Vallási elvek nélkül a népben nincs erkölcsi élet. Jaj annak a népnek, melynek csak a büntetőtörvénykönyv által védett hétköznapi erkölcsé van. A magasabb erkölcsi élet pedig — ismétli — csak a vallás gyökeréből fakadhat. Hogy pedig a vallásoktatás a népiskolákban hasznos és eredményes legyen, a vallásoktatást a többi tárgytól nem szabad elválasztani. Ellenkező nézetek harcainak küzdőterét a fejletlen gyermekek lelki életét nem szabad tenni. Az ország nagy részében a tanítók és iskolák megfelelnek hivatásuknak. Forró hálával tartozunk ezeknek az ismeretlen jöltezőknek, akik előkészítik a jövő virágzó társadalmát. De azt sem tagadhatni, hogy voltak és vannak tanítók Magyarországon, akik jogos kritika tárgyai, akik elégedetlenek a társadalmi renddel s talán ellenségei annak. Ezen egy új és jó törvény segíthet, mely az ő érdekükkel foglalkozik. A mostani javaslat segíteni is kíván a tanítókon úgy, hogy tisztességes megélhetésüket biztosítja. Ez nagyon helyes is. Szükséges, hogy a néptanítót vigye előre foglalkozásának szeretete, hogy ne kívánczolják ki a maga szerény odujából, hogy lelki harmóniáját ne zavarják meg az anyagi gondok. De ez nem minden. Hogy a népoktatás megfelelően hivatásának, szükséges, hogy a tanítók képzése is megfelelő legyen. Tapasztalása tanítja, hogy ne adjon előnyt az állami tanítóképzőknek a felekezetiéket felett. Az állami intézetekben nagyobb a lehetőség arra nézve, hogy ferde nézetekkel töltsék meg az ifjakat. Hiányzik a legfőbbben a vallásos érzék s ahol ez hiányzik, ott nem hazafias, hanem felforgató elemeket nevelnek. A javaslatot elfogadja. (Általános helyeslés.)

(Apponyi cáfol.)

Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter a legnagyobb méltánnyal szól Samassa János rendkívül magas színvonalú előadásáról. Megemlékezik a javaslat elvi alapjairól. A népoktatás terén mutatkozó külterjes hiányok orvoslásában az állami oktatás mindig tért nyer, mert az igényekkel szemben a felekezeti iskolák terjeszkedési ereje nem elégséges. Az állami iskolák vezetésébe is iparkodott bevonni az önkormányzati elvet és igyekszik a nagyon fontos vallási oktatást megszilárdítani és figyelembe venni a tanító állásának betöltésekor és működésénél is. Elvileg ellensége ép úgy mint az előtte szóló, minden közoktatási monopóliumnak. Ép ezért megerősíteni kívánja az összes nem állami iskolafenntartókat.

Foglalkozik általánosságban a javaslat ellen felhozott ellenvetésekkel. Mint több előtte szóló, ő is a legnagyobb tanügyi problémák egyikének tartja a tanítóképzés dolgát. Ez nemcsak a legfontosabb, de a legnehezebb feladat is. Foglalkozik ezzel a kérdéssel, de csak éretten dologgal kíván a törvényhozás elé lépni, kéri tehát még a törvényhozás türelmét erre nézve.

Kifogásolták többen, hogy a jelen törvény benyújtása előtt nem hallgatta meg az iskolafenntartókat. Nem tartotta szükségesnek, mert nem alapvető reformot csinált, hanem novelláris módosításokat csupán.

Mondják, hogy a javaslat felizgatta a nem magyarajku állampolgárokat. Ő azt tartja, hogy volt izgatási törekvés, itthon és az európai sajtóban is, de e törekvések sikertelenül maradtak.

A javaslatban nincs egyetlen intézkedés sem a vallás-erkölcsi nevelés, sem az anyanyelvi oktatás ellen. A javaslat a legmél-

tányosabb korlátok közt mozog és csak a nemzetellenes izgatás ellen intézkedik. Erre pedig szükség van, azt az országban élők előtt nem kell bizonyítani.

(A felekezeti autonómia)

A legkomolyabb ellenvetés volt az, hogy a felekezeti autonómiát túlságosan megszorítja. Ezzel szemben megállapítja, hogy a javaslat a fentartók számára érintetlenül hagyja az egész oktatást és a mi ennél sokkal fontosabb, az egész nevelést. Csak szűk területen vesz igénybe jogokat az államhatalom számára a magyar nyelv, a földrajz tanítását illetőleg; a tanító megerősítésének jogát bizonyos esetekben; a fegyelmi jogot bizonyos felsorolt esetekben. A mi az iskolában nem direkt állami érdek, azt a javaslat megtartja a fentartók kezében. Inkább volt elkészülve arra az ellenvetésre, hogy nem biztosítja eléggé az állami érdekeket. De ezzel az ellenvetéssel is szembe tudna szállani.

Nem fogadhatja el természetesen azt az ellenvetést sem, hogy egyáltalában nem kellene foglalkozni a tanítói fizetésekkel. Az állam megköveteli a tanítói képesítést, kell foglalkozni tehát az anyagi jólét kérdéseivel is. Tulcsigázottnak nem mondható ez a rendezés. Alig nyújt többet a tanítóknak a mai viszonyok között, mint az 1868. törvény a maga idejében. Jogos és szükséges, hogy az állam megállapítsa a tanítói fizetések minimumát és maximumát, ha egyuttal segítő kezét is odanyújtja az egyházaknak.

(Elfogadjuk!)

Ami a törvény ama szakaszát illeti, hogy harmincnál kevesebb tankötelessel rendelkező iskola csak kivételes esetben kaphat állami segítyt, kijelenti, hogy ilyen kivételes esetnek számítja azt is, ha a községben csupán más felekezeti iskola van.

Rákosi Jenő elfogadja a törvényjavaslatot.

Az általános vitát ezzel befejezték és a javaslatot a nemzetiségi főpapok kivételével általánosságban elfogadták.

(Az apácák ellen.)

A részletes tárgyalásnál a 35. szakasznál Antal Gábor javasolja, hogy az apácák és szerzetes tanítók fizetésének kiegészítésére vonatkozó rendelkezést hagyják ki a javaslatból. Módosítást nyújt be, amely szerint a szakaszról szóló részét törölik.

Apponyi Albert gróf megnyugtathatja Antalt, hogy a javaslatnak ama része amely az apácákról és szerzetesekről szól, nem ötletszerűen jutott a javaslatba. Főlemlítette Antal Gábor, hogy egyes szerzetes tanítói rendek körében visszasságok tapasztalhatók. Erről érdemben nem nyilatkozhatik, de azt főlemlítheti, hogy tanítók a szerzetesek közül csak azok lehetnek, akik magyar állampolgárok és mindenben megfelelnek a törvény követelményeinek. Kéri a szakasz változatlan elfogadását.

Antal Gábor újból ajánlja módosításának elfogadását.

Majláth Gusztáv: A szerzetesrendek az egyház fontos kiegészítői, akiknek azonban nemcsak a vallás, hanem a hazafiság és oktatás terén is nagy érdemei vannak. Kéri a módosítás elvetését.

A Ház a szakaszt 5 szavazat ellenében változatlanul elfogadja.

Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Az indiai felkelés.

London, május 10. A Standard kalkuttai jelentése szerint attól tartanak ott, hogy azok az intézkedések, amelyeket a kormány a fölkelés elnyomására tett, erre nem alkalmasak és India ezen részét csak még inkább fölizgatják. Hindu és mohamedán rablóbandák garázdálkodnak a nymensingi kerületben, gyujtogatnak és rabolnak a helységekben és máris számos gyilkosságot követtek el. E rablók közül a rendőrség eddig 37-et elfogott.

Csanádi bajok.

A munkásházak. — Tömeges kivándorlás. — Nem lesz aratósztrájk. — Fegyelmi ügyek. — Ellített főügyész.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 10.

Csanádmegye közigazgatási bizottsága ma delelőtt tartotta meg e havi ülését Návay Tamás főispán elnöklésével.

Az előadók szokásos havi jelentéseit szó nélkül vette tudomásul a bizottság, annál érdekesebbek azonban az alispán jelentésének azon részei, amelyek a munkásházakra, a szociális mozgalmakra és a kivándorlásra vonatkoznak.

A munkásházak építését — amint az alispáni jelentés mondja — már megkezdették a megyében. Egyelőre 350 hajlék kiépítéséről van szó, amelyből 240-et már a folyó évben átadnak a kijelölt tulajdonosoknak.

A kivándorlást a következő adatok illusztrálják: A folyó év első négy hónapjában kiadtak Csanádban 475 utlevelet, amelyekből 435 Amerikába szölt. Járások szerint: a központban 99-et, a nagylakiban 155-öt, a battonyiban 138-at, a kovácsháziban 57-et. Érdekes, hogy míg például a nemzetiségi Sajtény községből magából 120-an vándoroltak ki, addig három magyar községben: Földeákon, Kiskirályhegyesen és Kövegyen egy kivándorló sem akadt.

A munkásmozgalmakat illetőleg azt mondja a jelentés, hogy a mezői munkások az egész megye területén szerződésileg biztosították az aratási munkát s a lapoknak e részben közölt tudósításai túlzottak voltak. Mert bár eleinte tartózkodtak a munkások a szerződéskötéstől, de elutasító álláspontot nem foglaltak el sehol.

Siklován Spiridon felfüggesztett megyei kiadó hosszabb beadványt intézett a vármegye közigazgatási bizottságához, melyben hivatkozik arra, hogy ellene már az elmúlt év május 10-től fegyelmi vizsgálat van elrendelve. Kéri fegyelmi vizsgálatának mielőbbi befejezését és $\frac{1}{3}$ fizetése helyett a multa még $\frac{1}{2}$ -nak kiutalványozását.

A vármegye közigazgatási bizottsága, tekintettel arra a körülményre, hogy a törvény értelmében a felfüggesztett tisztviselőnek $\frac{1}{3}$ -nál több fizetés nem jár, a kérelem e részét elutasítja. Minthogy továbbá Siklován beadványában az alispán ellen újabb sértő kifejezéseket használ, kimondja, hogy a beadványt a vármegye tiszt főügyészének adja ki, hogy az a jövő havi ülésen ez ügyben is adjon véleményét.

Galambos Ignác dr. tb. vármegyei főügyész ellen a Gom örökösök egy árvaszéki ügyből kifolyólag feljelentést tettek, hogy egy ingatlan eladása körül helytelenül járt el.

Galambos ellen a vármegye közigazgatási bizottsága fegyelmi vizsgálatot indított, de Galambos azzal védekezett, hogy az ügyben ő nem mint tb. főügyész járt el, mert őt az előző főispán nevezte ki tb. főügyésznek és mint ügyvéd nem tartozik a vármegye fegyelmi hatóságának ítélkezési körébe.

Minthogy a miniszter Galambost tényleges tb. főügyésznek minősítette és a vármegye közigazgatási fegyelmi választmánya a panaszt beigazolván látta, azért Galambost 200 korona pénzbírságra ítélte.

A szerelem, a szerelem...

Májusi eset revolverrel és paprikával.

Arad, május 10.

A május a szerelem hónapja, amint azt minden valamire való költő már megénekelte. S ha a költőknek hinni lehet, akkor valóban az. *Im wunderschönen Monat Mai* fűszeres a levegő, a madarak csicseregnek és óriási a hőség. Mindezek a májushoz hozzátartozó kelések pezsgésbe hozzák a vért, a szivben megmozdul valami. Hogy mi, azt senki sem tudja. Elég az hozzá, hogy a szivben megmozdul valami és kész a szerelem... a szerelem...

Két aradi nőnemű lény: Fanny és Aurélia átéreztek a szerelmes május hivatását. Fanny kisaszszony pláne annyira átérezte, hogy egészen boldog és most boldog állapotban jár-kél a Görbe-utcai halandók között. Tudni kell azonban azt, hogy a két hölgy egy férfit szeretett. A boldog, mint már jeleztük, Fanny volt, mert Jani — így hívják a közös ideált — az övé volt, sőt a férje volt — balkezőről. Aurélia sokat szenvedett és a szive vérzett. S ahelyett, hogy szivét bekötötte volna és ezzel a vérzést elállította volna, most cselekedett. Az alább következő háromfelvonásos esetből minden megtudható.

I. felvonás.

(Szín: a rendőrség kihágási osztálya. Személyek: Berecz Ferenc alkapitány, kihágási bíró, egy rendőrtizedes, Fanny és Aurélia. Idő: ma délután 3 óra.)

A rendőrtizedes: Tekintetes kapitány urnak alássan jelentem, ez a két némbert hajba kapott a Görbe-utca 4-ik szám alatti házban. Előállítottam őket.

Berecz alkapitány: Mi történt?

Fanny (termetéről leri a boldogság): Kérem kapitány ur, ez a leány ma reggel egy revolverrel le akart löni, mert ő is szereti az én Janimat. Kicsavartam a kezéből a fegyvert, aztán hajbakaptunk.

Berecz: No, jó madár, igaz ez?

Aurélia. Igaz, kérem. Le akartam löni, mert én is szeretem Janit. Nagyon szeretem, kapitány ur.

Berecz: Ha szerelmes vagy, azért nem kell löni a vetélytársnódot. Aztán mond csak fiam, miből vetted a revolvert és mire vetted?

Aurélia: Eladtam négy ingemet és az alsószoknyámat. Ebből vettem. És hogy mire vettem? Mire felébredt bennem a féltékenység.

Berecz: Velem ne viccelj, mert megbubozlak! Most pedig mars haza. Az ügyet átteszem a járásbíróhoz. Majd ülni fogtok mindketten.

Aurélia: Ez jó is lesz. (Elmenőben Fannyhoz): A revolvert elvették, de van még ingem, majd veszek újat. Vagy paprikát veszek és leszórom az arcodat. Be foglak pirosítani.

Berecz: Mars innen! (A két hölgy el.)

II. felvonás.

(Szín: ugyanott. Személyek: ugyanazok. Idő: délután négy óra.)

Rendőrtizedes: Tekintetes kapitány urnak alássan jelentem, ezt a két némbert újból felhoztam.

Berecz: Mi történt?

Fanny: Paprikát vett, hogy a szemembe szórja. (A rendőr leteszi a bíró asztalára a csomag paprikát.)

Berecz: Aurélia, lecsukatlak!

Aurélia: Tessék a másikat is lecsukni.

Berecz: Kuss! Ezt a leányt le kell zárni. Holnap átkisérik a büntető járásbíróhoz.

(Négy marcona rendőrkéz jelenik meg az ajtóban, Auréliát elhurcolják.)

Aurélia (hurcolás közben): Csak szabaduljak ki! Vagy lelöllek, vagy lepaprikázlak.

III. felvonás.

A járásbíró előtt fog lefolyni. Hogy mikor, azt nem lehet tudni...

Az aradi román zsinat.

Az egyházmegye éves ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 10.

Vasárnap délelőtt kezdődik meg az aradi görög keleti román egyházmegye ez évi zsinata. A zsinatot Papp I. János püspök nyitja meg. A püspök, aki ma a népiskolai tanítók fizetésrendezéséről szóló törvény tárgyalásánál részt vett a főrendiház ülésén, valószínűleg holnap jön haza.

A zsinatnak előreláthatóan nem lesznek kiemelkedő mozzanatai. Négy új zsinati képviselő igazolása van napirendre tűzve, a kiket időközben megüresedett helyekre választottak meg. Miután felebbezéssel egyik választást se támadták meg, az igazolás simán fog lefolyni.

Az illetékes bizottság jelentése révén újból napirendre kerül a kolostorok ügye. A magyarországi görög keleti román egyház, amint ismeretes, pört indított a görög keleti szerb egyház ellen hét kolostor birtokáért, amelyek részint Magyarország, részint Horvát-Szlavonország területén vannak. A király e pör tárgyalására a budapesti kir. törvényszéket delegálta. A kuria azonban a budapesti törvényszék illetékességét csupán a magyar területen (Temes-, Krassó-, Szörény-, Bács- és Torontál-megyékben) levő kolostorokra nézve állapította meg, s kimondta, hogy a horvátországiakra nézve külön, horvát bíróság delegálandó. A budapesti törvényszék előtt azonban a megindított per a magyar területeken levő zárdák elhódítására tovább folyik.

Az egyházi bizottság jelentése révén újból napirendre kerül a prozelitizmus kérdése. Az egyház hívei közül, különösen Biharban sokat hódítanak el a baptisták és a görög katolikusok.

Az iskolaügyi bizottságok jelentései során valószínűleg tárgyalásra jut a felekezeti tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat, amely ezidő szerint a főrendiház előtt van. A törvényjavaslattal szemben különben az egyházmegye mindegyik esperessége és igen sok egyházközség állást foglalt.

A gazdasági bizottság az egyházmegye nagyobb birtokvételeiről fog számot adni. Az egyházmegye tudvalevően a torontálmezei gróf Szapáry-birtokot vette meg, s a csermői Vásárhelyi-birtok egy részének megvételére nézve kezdett meg tárgyalásokat.

Választás a zsinat napirendjére nincs kitűzve. Vasárnap ünnepi mise előzi meg a megnyitót, amely a papnevelő intézet nagytermében lesz. Délután az albizottságok kezdik meg tárgyalásaikat. A zsinat előreláthatóan három-négy napig fog tartani.

Az aradi görög keleti román szentszék ma délután Hamsea Ágoston arkimandrita elnöklésével ülést tartott, amely a zsinat egyes tárgyainak előkészítésével foglalkozott.

SPORT.

Az Aradi Tornaegyesület győzelme.

Arad, május 10.

Fényes győzelmet aratott az Aradi Tornaegyesület e hó 9 én, áldozó csütörtökön a Budapesti (Budai) Torna-egyesület által rendezett tornaünnepélyen. Az egyesület 18 tagból álló verseny csapata megnyerte az első díjat: a „Toldi” vándordíjat, azonfelül 18 drb. nagy ezüst érmet és diszoklevelet.

A Budapesti (Budai) Tornaegyesület ezelőtt 8 évvel, 25 évi fennállásának emlékére jubileumi vándordíjat alapított. Ez a vándordíj Toldi viaskodását ábrázolja a farkasokkal, s Fadrusz Jánosnak, a hírneves magyar szob-

rász művésznek ércbe öntött remek műve, melyért a Budai Torna-egyesület minden év áldozó csütörtökén klasszikus versenyt rendez.

Hat éven át mindig az alapító budai tornaegyesület nyerte el és védte meg a becses vándordíjat, amelyet múlt évben a budapesti Posta és Távirida Tisztviselők Sportegyesülete nyert el. Ez az egyesület a vándordíjat az idén egy 16 tagból álló női csapattal védte. Ettől a mintaszerűen működő hölgycsapattól hódította el az Aradi Tornaegyesület a „Toldi” vándordíjat, mely most egy évig birtokában lesz s melyet a jövő évi versenyen az Aradi Tornaegyesület fog megvédeni.

Három székesfővárosi egylettel, u. m. az az alapító Budapesti (Budai) Tornaegyesület, az O-Budai Tornaegyesület és a védő Budapesti Posta-Távirida Tisztviselők Sportegyesületével szemben aratta fényes győzelmét az Aradi Tornaegyesület. A szépen felépített, s rendkívül nehéz 16 ütemes szabadgyakorlatokat 96 ütemben minden megszakítás nélkül olyan fejelemmel és egyöntetű plasztikus mozdulatokkal végezte, hogy a nagyközönség a tornaszokkkal együtt frenetikus tapsvihárban részesítette a vidékre első ízben lekerülő „Toldi” vándordíj győztes tornaegyesületének versenycsapatát.

A győztes csapat, melyet Nagy Sándortitkár-művezető, a verseny anyagtervezője vezényelt, a következő tagokból állt: Bauer Gyula, Brasch Aladár, Bruckmann Géza, Buzás Vilmos, Dobsa Ferenc, Fodor Illés, Gara Armin, Hacker Adolf, Koch Sándor, Lantos Miksa, Löwy Izidor, Mannheim Aladár, Münz József, Nádray Aurél, Pinter Imre, Reiner Vilmos, Schmidt Ferenc.

Égő vonat.

A hegyaljai motoros balesete.

Aradiak életveszélyben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 10.

Az aradhegyaljai motoros vasut radna-aradi vonalán ma estefelé súlyos baleset történt. Csak a véletlennek köszönhető, hogy emberéletben nem esett kár. A balesetről tudósítónk a következőket jelenti:

A Gyorokról délután 5 óra 46 perckor induló 19 es számú motorvonat vezetője Glogovác előtt egyszerre azt vette észre, hogy a vonat kigyulladt. A lángok nagy gyorsasággal terjedtek a motor elő részén, olyannyira, hogy a vonatvezető a lángok miatt már nem is juthatott a fékhez, hogy a vonatot megállítsa. Több ízben sikertelenül próbálkozott, hogy a féket meghuzza, de hiába. A lángok ezalatt egyre nagyobb méretekben terjedtek a vonaton. A mezonyvezető, látva a veszedelmet, leugrott a sebesen haladó vonatról. Először alaposan elvágódott, azután felkelt és a vonat után rohanna, felugrott annak hátsó részére és meg rántotta az ott levő kézi féket.

— Leszállni! Eg a motor! — kiabálta közben.

A kiáltásra az utasok között óriási pánik tört ki. Mindenki az ajtók felé rohant s többen leugrottak a még mindig sebesen haladó vonatról. Az utasok között volt Kohn S. N. aradi nagykereskedő, aki elsőnek ugrott le a motorosról. Utána Neumann Hermann és neje, továbbá menyasszony-leányuk, Böske, ugrottak le a lángekban álló alkotmányról. Egy Striflerné nevű asszony leugrás közben ballábát törte, egy másik nő pedig a sinekre esve, súlyos zúzódásokat szenvedett. Vojtek Alajos és neje szintén a motoroson voltak kis gyermekükkel együtt. Mikor az első rémület hatása alatt kiugrottak, a gyermeket ott felejtették a kocsiban, amely még jó néhány méternyire tovább haladt. A nagy izgalomban is megrendítő jelenet volt, mikor Vojtekné vissza akart rohanni gyermekéért. Szerencsére azonban ek-

korra már megállt a motor s a gyermeket még ki lehetett hozni.

A motor közvetlen Glogovác előtt állott meg. A glogováciak azonnal oltáshoz láttak. Sikerült is a tüzet eloltani, de ekkorra már a motor egész elő része elégett. Az oltás egész tartama alatt tartottak attól, hogy a benzintartály fellobban: szerencsére azonban az explózió nem következett be.

Az utasokat az Arad felől jövő motor szállította be Aradra. Erről a vonatról ugyanis leszállították az utasokat, akiknek be kellett várniok a Radna felé menő legközelebbi motort, amely azután felvette őket.

„Uriasszonyok reszkesetek!”

Egy angyalcsináló leleplezése.

Még egy Fülöp Julia.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 10.

Az utóbbi időben gyors egymásutánban fogdossa össze a fővárosi rendőrség az angyalcsinálással foglalkozó szülésznőket. Ugylátszik, ez az ipar Budapesten rendkívül fejlett stádiumban van.

Az éjjel a mentőket az Aradi-utca 60. számú ház elé hívták.

— Egy leány a halálán van! — ezt telefonálták a mentőknek.

A mentők nyomban elmentek a beteghez, akit K. Juliskának hívták; huszonkilenc esztendőes varrónő. Az orvosok megvizsgálták és konstatálták, hogy K. Juliskán műtétet hajtottak végre.

— Meghalok, meghalok! — nyögte a leány, de többet nem tudott mondani.

Bevittek a Rókus-kórházba, ahol csakhamar meghalt. Amikor a szerencsétlen leány nővere, Sámson Andrásné megtudta, hogy mi történt Juliskával, nyomban jelentkezett a rendőrségnek és Bartha Endre rendőrfogalmazónak a következőket mondotta el:

— Hugomat egy házaseMBER csábította el. Jóravaló, derék, tisztességes leány volt; hogy az a családos ember miképpen kerítette hálójába, nem tudom. Valószínűnek gondolom, hogy házasságot ígért neki; elvált a feleségétől és majd őt veszi el. Boldogtalan nővérem megfellebbezett magáról. A viszony körülbelül egy éve tartott. Amikor látható jelei mutatkozni kezdtek, kétségbeesetten Seligman Vilmosné, született Molnár Cecília szülésznőhöz fordult, aki a Gyár-utca 40. számú házban lakik.

— Sohse féljen lelkem — mondta nővéremnek Seligmanné — úgy eltüntettem a dolgot, mint a pinty! Csak fizessen nyolcvan koronát!

— Szegény nővérem összekuporgatott nyolcvan koronát és odaadta neki. Végrehajtotta rajta a műtétet, amelybe azután belehalt.

A rendőrség emberei nyomban fölkeresték a szülésznőt a lakásán.

— Micsoda? — tiltakozott az asszony — hogy én gyermekeket hajtottam volna el? Nem igaz abból egy szó sem! Becsületes asszony voltam világéletemben.

Erre a rendőrfogalmazó elébe tárta a vizsgálat adatait, mire Seligmanné nem tagadott többé.

— Hát bevallom — mondta — én szabadítottam meg Juliskát a szegénytől.

— De nemcsak őt, hanem mást is! — vette közbe a fogalmazó.

Az asszony hallgatott egy darabig és azután rikácsoló hangon válaszolta:

— Hát mást is! Sok finom dáma járt

nálam. Ha az én szám elkezdi járni, reszkesenek az uriaszonyok.

A vizsgálat eddig öt olyan esetet derített ki, amelyben Seligmanné bűnös. A nála tartott házkutatás alkalmával nyolcezer kor. készpénzt találtak.

A szülésznőt letartóztatták.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Uránia tudományos színház előadása.
Vasárnap: Uránia tudományos színház előadása.
Hétfő: Uránia tudományos színház előadása.
Kedd: Szévíllai urbely. Az olasz gyermekopera vendégjátéka.
Szerda: Alvajáró. Az olasz gyermekopera vendégjátéka.
Csütörtök: Carmen. Az olasz gyermekopera vendégjátéka.
Pentek: Mari, az ezred leánya. Az olasz gyermekopera vendégjátéka.
Szombat: Don Juan. Az olasz gyermekopera vendégjátéka.

* Pénz ő felsége. Csütörtökön este a Vig özvegy bájos muzsikája gyönyörködtette a színházban utoljára a színház közönségét. A muzsa hajlékát elhagyták a színészek, és őszig már csak vendégkép látni színészt a színházban. A színház azonban még nem zárult be nyári pihenésre. Ma este a fővárosi Uránia tudományos színház előadására kereste fel a közönség a színházat. Pekár Gyula színesen megírt nagy tanulmányra valló darabját: Pénz ő felségét mutatták be. A pompás darab, mely a pénz szerepét ismerteti az ember életében, a darabhoz készült képekkel nagy hatást tettek a közönségre. A szórakoztató s amellet tanulságos előadást mindvégig érdeklődéssel kísérték és a mai „bemutató” után szép sikert jósolunk az Uránia négy estére tervezett vendégszereplésének. H. G.

* Az Uránia előadásai. Ma kezdte meg nálunk az Uránia tudományos színház előadásai sorozatát, amely egytől egyig kiváló darabokból van összeválogatva. Az Uránia Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár ügybuzgalma révén most szervezte teljesebbé ujjá, modernné és tökéletesé a vidéki osztályát, amely tehát nagy és erős hadifelszereléssel indult elhódító útjára. Az aradi színpadra Hock János, Pekár Gyula, Tormay Cecile, Ráth István és Szundy Károly darabjai kerülnek színre. Ezeket az előadásokat a vidéki osztály új igazgatója, Szundy Károly, a fővárosi íróvilágjónévű tagja személyesen vezeti, aki maga is ott szerepel az Uránia szerzői között s így érthető ambícióval törekszik arra, hogy az aradi Uránia esték teljesen a fővárosi bemutató előadások magaslatán álljanak. A vendégjáték külön érdekessége lesz, hogy Hock János személyesen jön el Aradra és maga fogja felolvasni a közönség előtt „Meváltás” című remek szép darabját.

Holnap, szombaton este Tormay Cecil aszszonyosan bájos műve, A szirének hazája kerül színre a darab Szicília és Nápoly csodaszép világát tárja elénk, amelyben a mitológiai szirének bűvös dalai hangzottak fel. Tavasz nap sugar, virág és szerelem uralják a művet, a melybe csak az Etna tűzhányó kitörése és a kalabriai földrengés hoznak be pár pillanatra komor színeket. De csak egy pillanatra, mert nyomban megjelenik a régi szirén utóda, a nápolyi asszony és a szellemesen humoros szöveggel feledtetni velünk a komor képeket. A szombati estének különös érdekességet kölcsönöz, hogy Ferrari lovag két barkanolát fog elénekelni a fölvonások közben.

* Az olasz gyermekopera Aradon. Az Uránia színház négy estére tervezett előadásai után az olasz gyermekopera szerepel hat estén keresztül a színház játérendjén. Az operatársulat Querra énekmeister vezetése alatt már a napokban Aradra érkezik s a népes társaságot a Fehér Keresztben szállásolják el. A gyermekopera már huzamos idő óta vendégszerepel a fővárosban s úgy ott, mint vidéki kirándulásai alkalmával mindenütt a legnagyobb tetszéssel találkozott.

Mayerling.

Ki a gyilkos?

Wölfling Lipót könyve.

Rudolf trónörökös végzete.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 10.

Beszámoltunk a *Gil Blas* című francia lapnak arról a szenzációt keltő cikkéről, a mely Rudolf trónörökös tragédiájával és a mayerlingi katasztrófával foglalkozik. Utánajártunk a *Gil Blas* értesülésének és kiderítettük, hogy a francia újságíró egy most megjelent német könyvből merítette adatait. A könyv szerzője is, tartalma is feltűnést keltő. A szerző: *Wölfling Lipót*, a volt toszkánai herceg, *Lipót Szalvátor*, aki, hogy *Adamovich* Vilmát elvehesse, lemondott hercegi rangjáról, Lujza szász királyné bátyja, s a bécsi udvar valamennyi kulisszatitkának ismerője.

A szenzációs könyv Berlinben jelent meg; *Majestaet a. D.* a címe (szolgálaton kívüli felség) s Lujza szász királyné történetét beszéli el, gyermekkorától fogva, György szász királylyal való házasságáig, Giron nyelvmesterrel való szökéséig, s a nyelvmestertől való elválással ér véget.

Bennünket legközelebről érintő fejezete az, amely a mayerlingi tragédiát festi rémületes színekkel. A szereplő személyeknek *Wölfling Lipót* más neveket ad, de a lepel mindenütt olyan átlátszó, hogy könnyű az eredeti emberekre ráösmerni. Az egész tragédia a bécsi udvar egyik nagyszerepű tagjának szájába van adva, aki szemtanuja volt a véres esetnek, s akit épp azért száműztek is a császárvárosból. Ime a herceg szavai:

Mayerling.

— Szegény trónörökös, mikor meghalt, nem volt királyfi már, hanem egy szegény hajszolt, veszett kutya, akinek megadták a kegyelem-dőfést... Sokszor eljött hozzám és elbeszélte szenvedéseit, szerencsétlen házasságát, ferde helyzetét az udvarnál. A trónörökösnek egész nyomoruságát átéreztem, mint senki más. Lángolt a szépért, az újért, a haladásért és fogcsikorgatva kellett elnyomnia érzéseit az államraison és az etikett miatt. Uralkodó-tehetségét elnyomták s ekkor az érzékek szava ébredt fel s olyan életet kezdett, melynél örületesebbet soha trónörökös nem élt. A nők rabszolgája lett, oroszlánból kutyává vált. Láttam, ragyogó szeme hogy alakult üveges, meredt tükörré.

Rudolf szökni akar.

Egyszer aztán ezzel nyitott be hozzám: — Holnap vége! A nőt magammal viszem. Szerezz egy félmilliót... Rothschild... a bankok... Hiába beszéltem neki, hogy maradjon, hogy beszéljen a királylyal, menjen világszerte. Nem hallgatott rám.

— Késő, — mondotta — tulsoká gyötörtek, fegyelemmel, neveléssel, házassággal. Ki akarok szabadulni az erényből és a morálból, amely hazugság és tettetés s amivel itt a bűneiket takargatják. Szabad akarok lenni.

Orditott, mint egy állat és esedezett, hogy segítsek rajta. Elmondta a tervét: Holnap kimennek Solitudebe, (ez Mayerling) ott ebédelnek Etenával, (ez Vecsera bárónő) Andoma gróffal (Hoyos), Paluchival és Albert herceggel (Köburg Fülöp). Leitatja a társaságot és aztán szö-

kik a nővel Parsba, Londonba. Csak így szökhetik, mert odakint nem zavarják, tudják, hogy legalább negyvennyolc óráig kintmarad, míg a mámorát kialussza, mert tudják, hogy iszákos.

Aznap a nő is eljött hozzám. Sirt, azt mondta, fél a trónörököstől, nem mer vele menni, akadályozzam meg a szökést.

Másnap kimentem Mayerlingbe, ahol már terített asztalnál vártak reám. A trónörökös türelmetlenkedett.

— Van pénz? — kérdezte suttogva tőlem.

— Nincs, — feleltem én.

A trónörökös torkonragadott:

— Gazember! Te is cserbenhagysz! — hörögte.

A trónörökös dühöng.

Nehezen tudtam kiszabadulni a trónörökös kezéből. Ekkor a nő mindakét karjával átölelte és ezt mondta:

— Ne haragudj az öregre. Ő nem tehet róla. Én tiltottam meg neki. A szökés meg gondolatlan lépés volna, amit megbánnál. Talán megváltoznak a viszonyok és hogy rejtve élj és bujdosz, az nem volna méltó hozzád.

A trónörökös nyakán azonban kidagadt az ér.

— Meggátoltad a tervemet, gyalázatos, — bömbölte. — Az a kutya szlavon-vér megmozdult benned. Mondd, kinél jártál? Ne reszkess. Melyik főhercegnél árulkodtál?

Tajtékzó haraggal ragadta vállon a nőt.

A herceg (Fülöp) hiába igyekezett kiszabadítani a nőt kezéből.

— Ne üsd! Én megvédem. Helyesen cselekedett. A császár hálás lesz érte.

— A császár! — üvöltötte a trónörökös. Valamennyien megreszkettünk. A trónörökös elengedte a nőt, aki félénken bujt a két gróf háta mögé.

— Hát az apámhoz futottál, te céda. Azért küzdöttem érted? Azért taszítottam el feleségemet, hanyagoltam el a leányomat. Ezt megkeserülöd.

A dulakodás.

A két gróf a trónörökös elé ugrott, a hatalmas természetű herceg is védeni akarta a nőt. De a trónörökös őrzöngve lökte félre őket. Elkapta és átkarolta kedvesét, úgy hogy nem tudtuk, csókolja, harapja, vagy fojtogatja-e? Csak fehér selyemruháját láttuk a szobán keresztül röplülni. Egyetlen mozdulattal letépte róla. Aztán egy pillanatig a meztelen nőttestet láttuk a trónörökös karjában, amint brutálisan a diványra lökte.

A trónörökös odavonszolt bennünket is a diványhoz.

— Nézzétek... nézzétek... milyen gyönyörű... és nézzétek, mit csinálók én a szeretőmmel!...

Elrémülten láttuk, mit akar cselekedni. A nő sikoltott, a herceg hátulról átkarolta a trónörököst és kikiáltott az ajtón.

— Hozzatok embereket, ez megőrült. Meg kell kötni!

— Te kutya, — bögött a trónörökös, — hóhérom akarsz lenni. Majd megtanítlak.

A gyilkos pezsgősüveg.

A trónörökös a divány mellett fekvő puska-jához nyult és a herceget hatalmasan mellbelökte az agyával.

— Békén hagysz hát? Vagy még most sem?...

Vértelen ajka körül tajték verődött ki és még egyszer ütésre emelte fegyverét a védtelen herceg ellen. De mielőtt a súlyos puska lezuhant volna a herceg koponyájára, ez egy tele pezsgőspalackot kapott ki a mellette álló aranyvederből. Más védelmi eszköze nem volt.

Szörnyű csattanás. A tört csontok és a szétpattant üveg hangja... aztán üvegcserepek és agyvelő pépje... vér és pezsgó sugara röppent szét a levegőben.

És a földön szétzuzott koponyával feküdt a legboldogtalanabb uralkodó-jelölt, akit rokonkéz gyilkolt meg.

A tragédia után.

A többiről, ami történt, százféle verzió van, de az igazat senkisé sem tudja. A herceg sirva és megmeredten állt a holttest fölött, mely alól a verejtékkel, vérrrel, agyvelővel szennyes nőt elővonszoltuk. Egy szót sem szólt a nő, csak az ott heverő puska után nyult és mielőtt megakadályozhattuk volna, meztelen mellére szorította csövét és elsütötte...

Csak akkor jött meg a két gróf az idegen segítséggel... Aztán a titkolódzás következett. A császár senkinek szemrehányást nem tett, csak — mind a mai napig — soha többé kezét nem szorította a herceggel. A császárné vizsgálatot követelt és a „gyilkos” megbüntetését. De a császár csendet parancsolt...

Ennyit mond Wölfling Lipót a mayerlingi tragédiáról s ez az előadás egyezik meg azokkal a hírekkel, melyek annak idején jól informált körökben szárnyaltak. De ezenkívül vannak a szenzációs könyvnek egyéb rendkívül érdekes részletei is.

Az udvari orvos.

Ezek közül a leleplezések közül legérdekesebbek a következők, melyek Lujza királynőről szólnak:

Lujza királyné egyáltalán nem szerette a férjét és csak szegényes családi viszonyai vittek bele a házasságba, amelyről utólag derült ki, hogy nem is olyan ragyogó. A királynét a szász király agg anyja és vén leány nővére nemcsak elnyomták, hanem valósággal megkínították a maguk udvari butaságával. Így következett el Lujza első gyermekágyának ideje. Fia született és az udvar hölgyeinek első dolga volt a fiut elválasztani az anyjától. Lujza sirt, kétségbeesetten követelte a gyermekét, de nem kapta meg.

Ekkor, két nappal a szülés után, anyai szeretetének egy vad rohamában öltözetlenül kiugrott ágyából, végig futott a palotán és anyósa kezéből kikapta a fiut. Gyermekágyi láz lett ennek a következménye s Lujza már halálán volt. Az udvari orvosok nem tudták megmenteni és meghívták a királyné ágya mellé egy fiatal és nagytehetségű nőorvost, akit Wölfling Lipót *Raspelweiler*-nek nevez. Az orvos első dolga volt, hogy gyermekét visszaadta az anyának és kitiltotta a gyermekszobából a férjét, az anyóást, a sógornót, szóval mindazokat, akiket a királyné szívből utált.

Raspelweiler ezután udvari orvosa lett a királynénak. Közte és a királyné között szerelmi viszony fejlődött, amely azonban plátói maradt, mert az orvost idejekorán kitiltották az udvarból. Raspelweiler keletre utazott, pestis-tanulmányai közben inficiálta magát és meghalt. Lujza Drezdában maradt.

Ekkoriban járta be Európa udvarait *Nikolajevics Miklós* orosz nagyherceg. Atlátta a helyzetet és foglalkozni kezdett a királynéval, aki elvakultan hullott a hálóba. A herceg házasságot ígért a királynénak, akit csak arra kért, hogy várjon addig, amíg krimi kastélyát berendezteté, hogy nászuk után ott letelepedhessenek. Ő maga elutazott Drezdából és egy orosz ezredest hagyott szerelmi követül a szász

fővárosban. Az eredes állandó ígéretekkel vezette földre a királynét és mindegyre megakadályozta azt, hogy a királyné elváljon a férjétől. Közben Lujza színes álmokat szőtt, milyen boldog és szabad lesz Miklós nagyherceg oldalán. A herceg azonban nem jelentkezett. A királyné már kétségbeesett és rossz információt kapván a feslett életű hercegről, kezdett nem hinni az orosz ezredek hazugságainak.

A nyelvmester és a hotel.

Ez időben került *Giron* francia nyelvmester a szász udvarba és sima modorával, nagy irodalmi műveltségével mindenkit meghódított. Végre Miklós nagyherceg meghívta Lujzát Monte-Carlo ba, hogy házasságuk részleteit megbeszéljék. A királyné el is utazott s csak egy udvarhölgyét, kis fiát és Giront vitte magával. Napokig várta a királyné a nagyherceget aki azonban nem jött el. A királyné ekkori zilált lelki állapotát használta ki Giron. Csábító beszédével félre tudta vezetni a királynét, aki egy hotelben bukott el, mint egy varrónő, mint egy házasságtörő kis polgári asszony.

Néhány napig tartó érzéki boldogság következett. A királyné elfelejtette férjét, méltóságát, gyermekeit és Monte-Carlóban szállókban bujkálva szeretkezett a nyelvmesterrel. Azután hazautazott és megdöbbenve vette észre, hogy a főudvarmester, — aki elejétől fogva ellensége volt, mert a királyné gunynevvel *puhákára* keresztelte el, — már tud a bukásáról. *Giron elárulta a királynét.* Lujza megrémülten igyekezett szabadulni tőle, Giron azonban nem hagyta magát lerázni. Napról napra arcátlanabb lett és szinte az volt a látszat, hogy nyilvánosan kompromittálni akarja a királynét. Lujza ekkor magához hívatta Giront és szemére vetette a viselkedését, de a francia el tudta hitetni a királynéval, hogy nem árulta el, hogy szereti, imádja, sőt annyira megszáditotta, hogy ott a királyi palotában, a királyné szobájában mámoros szerelmi jelenet fejlődött és a főudvarmesternő *tetten érte a királynét*, mint egy szerelmes szobalányt a lakájával és szemébe is vágta Lujzának:

— Most már a szanatórium következik, amint a Mattasich szeretője számára is elkövetkezett.

A menekülés.

A királyné tudta, hogy a főudvarmesternő szavai valóra válnak, ha azonnal nem menekülhet. Pénzt hajszolt föl és azonnal elutazott Drezdából. Táviratozott testvééréért, *Lipót Szalvátor* főhercegért, a mostani Wölfling Lipótert, akit egy közbelső állomáson várt meg. A főherceg megszóktetett hugát anyjukhoz vitte, aki azonban eltaszította magától, mert tudta, hogy a botrány következtében nem adhatja magukhoz méltóan férjhez másik két leányát.

Lujza és Lipót Svájcba menekültek. Ekkor bukkant föl Giron a láthatáron. Hivatkozva arra, hogy a királyné születendő gyermekének ő az apja, azt követelte Lujzától, hogy a felesége legyen. De Lujza utálta már a franciát és bátyja segítségével igyekezett megszabadulni tőle. Nehezen ment, mert Giron egész családját a királynéra zudította, aki kénytelen volt fél Európát bejárni, toladó kedvese elől menekülve. Közben megszülte leányát, *Monika* hercegnőt. Hosszas küzdelem után rávették Giront, hogy fél millió márkát fogadjon el Lujzától és menjen Amerikába. Giron csakugyan el is ment Amerikába, megkapta a pénzt és itt befejeződik Lujza királyné tragédiája, amelyhez bátyjájé, Wölfling Lipóté kapcsolódik.

Sikkasztó kerestetik.

100,000 koronás hiány a városnál.

Az összeadás, mint olyan.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 10.

Aradvárosa pénztárának évi jelentésében százezer korona hiányt fedezett fel *Visy* Ferenc főpénztáros. A százezer korona szörin-szálán eltűnt. Egy fia-korona nem sok, annyi se volt meg belőle. A nagyarányu eltűnésről alábbi tudósításunk számol be:

I.

Visy Ferenc, Aradváros főpénztárosa a pénztárról szóló évi jelentés átvizsgálásánál megdöbbenve vette észre, hogy a számadásokban *százezer korona hiány van.* A tartalékalapra irandó ötvenezer korona egyszerűen nem volt feltalálható, ellenben helyette ötvenezer korona mínuszt mutatott a mérleg.

Visy Ferenc természetesen azonnal konstataálta, hogy kétszer ötvenezer korona százezer koronát tesz ki, ami a mostani szűkös viszonyok között csinos összegű pénzecskeének mondható. A főpénztáros tehát kétségbeesve dőlt neki a számadásoknak, remélve, hogy az adatok között ráakad a hiány nyomaira. Az adatok azonban *kétségbeesítően egyeztek a könyvekkel.* Minden a legtökéletesebb rendben volt és a százezer korona mégis hiányzott.

A város pénztárában nagyszabásu kétségbeesés ütött tanyát. A hiány kiderítésére a legszélesebb mederben indult meg a vizsgálat, amely azonban semmi eredményre nem vezetett.

II.

A főpénztáros már már sötét gondolatokkal foglalkozott, mikor eszébe jutott, hogy itt alighanem sikkasztásról van szó. De ezt a gyanuját nem közölte senkivel, hanem erélyesen keresni kezdte a százezer koronák elemelőjét. Az illető azonban nem volt hajlandó jelentkezni. A pénzt kezelő városi hivatalnokok közül az utóbbi időben senki sem ment amerikai kéjutra, ami amellet szót, hogy a százezer koronát nem városházi ember emelte el. Elvégre, aki százezer koronát szerez magának, az aligha marad a városházán, hogy tizszázalékos drágasági pótlékért esengjen a nagyságos és tekintetes városatyákhoz.

Visy Ferenc mindezek folytán elhatározta, hogy a százezer korona hiányt nem éli tul. Mielőtt azonban komolyan hozzálátott volna a meghaláshoz, belekapaszkodott az utolsó szalmaszálba.

III.

Az utolsó szalmaszál az összeadás volt. Az összeadás, amely igen fontos művelet, amint azt már az elemi iskolában is tanítják.

A főpénztáros tehát leült és az óriási tételhalmazt elejétől végig összeadta. Buzgóan és elkeseredve számolt. Kettő meg kettő, az négy, meg nyolc az tizenkettő. Ez roppant szellemes foglalkozás és így érthető, ha *Visy* Ferenc a végén már úgy érezte, hogy ő az a bizonyos számológép, amelyet a milleniumi kiállításon mutattak be a magyar nemzetnek. Már a százezresek rovatánál tartott. Kettő, meg kettő az négy, meg hat az tiz, meg három, az tizenkettő.

Visy Ferenc ebben a pillanatban a homlokára csapott. Hiszen tiz, meg három, az nem tizenkettő, hanem tizenhárom! Megvan a százezer korona!

A főpénztáros boldogan rohant laza vacsorázni.

Az utcán egy barátjával találkozott, aki megkérdezte tőle:

— Minek örülsz olyan szenvedélyesen?

— Barátom! — kiáltotta Visy, — *találtam százezer koronát!*

Ez a legújabb aradi sikkasztás története.

Új kommandó.

A vonatvezető (arra a hírre, hogy a vasutasok fizetésrendezése csak akkor lesz meg, ha a katonatisztek fizetését is rendezik):

— *Zug, halt!*

A kis Alfonz.

Megszületett a spanyol trónörökös.

A késedelmező gölya.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 10.

Spanyolország örömmámorban uszik. Ma délelőtt, mint egy madridi távirat jelenti, megszületett ugyanis a spanyol trónörökös. Az egész spanyol nép leirhatatlan örömmel fogadja a trónörökös világrajöttét, mert így megszabadul az ország a belviszálytól. A várva-várt trónörökös születését az alábbi *madridi* távirat jelenti:

Viktória spanyol királynő ma délelőtt fiugyermekeket szült. Az orvosok már április közepére helyezték kilátásba a királyné lebetegedését és így érthető, hogy a késedelmeskedő gölya nagy izgalomban tartotta nemcsak a királyi családot, hanem egész Spanyolországot is.

Az a körülmény, hogy fia, tehát trónörökös született, Spanyolországban nagy örömet keltett. A 101 ágyulövés, amely a trónörökös születését hirdette, nem harcot, hanem békét jelent Spanyolország számára. A Madridban egybegyűlt püspöki kar már ma elrendelte, hogy az országban hálaadó istentiszteletet rendezzenek. A trónörökös a keresztségben az Alfonz nevet fogja kapni.

Spanyolország ezzel súlyos belső zavargásoktól menekedett meg, mert tudvalevő dolog, hogy a Bourbon-család spanyol uralkodói ágának máig XIII. Alfonz volt az egyetlen élő férfitagja és az ő halála esetén joggal támadtak volna fel a Karlistáknak reményei. A Karlisták VII. Ferdinánd önkényes intézkedései folytán, az örökösödési törvény megváltoztatásával jogától megfosztott idősebb Karlista ág mellett foglalnak állást.

A spanyol király esküvője a múlt év május 31-ikén volt. Alfonz király Battenberg Ena hercegnőt vette feleségül, aki a katolikus vallásra való áttérése alkalmával a Viktória nevet kapta. Az esküvő napja örökké emlékezetes maradt a királyi pár előtt. Amikor ugyanis a lakodalmas menet a templomból kijött és Madrid lakosságának örömrivalgása közepette a királyi palotába hajtatott, egy erkélyről virágcsokorba rejtett bombát dobtak a király fogata elé.

A bomba felrobbant és iszonyatos pusztítást vitt véghez. A királyi pár közvetlen környezetében levők közül néhányat halálra tépett szét a bomba. A néptömeg között óriási pánik keletkezett, mert mindenki azt hitte, hogy a fogatban ülő királyi párt is megölte a gyilkoló bomba. A rettegés kissé alábbhagyott akkor, amikor a nép látta, hogy a királyt halotthalványan, de sértetlenül emelték ki a fogatból. A királynő a nagy rémülettel elájult. A véres nász után a királynő sokáig betege volt a kiállott izgalomnak. Környezete már lemondott arról, hogy a királynő trónörökössel ajándékozta meg a spanyol népet.

Nagy volt az öröm Spanyolországban, amikor közhírré tették az első orvosi jelentéseket arról, hogy a királynő reményteljes állapotban van. A spanyol nép öröme most pedig tetőfokát érte el, hogy a királynő fiut szült, tehát trónörökössel ajándékozta meg a spanyol nemzetet.

MULATSÁGOK.

(=) A nyomdász szakegylet népünnepélye. Az Aradi Nyomdász Szakegylet 1907. évi június hó 16-án a városliget egész területén nagy népünnepélyt rendez. A nagyarányú népünnepélyen katona- és cigányzenekarok fognak működni, s a nyomdászok máris előnyösen ismert, derék dalárdája hangversenyt rendez. Az ünnepély változatosságát emelni fogják a különböző mulattató versenyek, szinpadí előadások, a virág és konfetti csata. Az est beálltával fényes tűzijáték lesz. S miután az ilyen pompás programot csak a tánc fejezheti be méltóképpen, a népünnepély befejezésül hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez az aradi nyomdász szakegylet agilis fiatalisága.

(=) A főgimnázium majálisa. Az aradi kir. főgimnázium ifjusága az idén is megtartja nyári mulatságát a városligetben. A majálist május hó 29-ikén, kedvezőtlen idő esetén pedig június hó elsején tartják meg. A tánc a köröndben délután négy órakor, a teremben pedig este kilenc órakor kezdődik.

A király a vasutasok ellen.

A fizetésrendezést elvetette.

A hadügyminiszter boszúja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 10.

Egyre szaporodik azoknak a határnapoknak a száma, amelyekre hivatalosan és nem hivatalosan a vasutasok fizetésrendezési javaslatának betérjesztését ígérték. Elmúlt a tél, a februári, az áprilisi és már az első májusi határnap is anélkül, hogy a kereskedelmi kormány tető alá hozta volna a vasutasok és az egész ország szempontjából is rendkívül fontos, égetően sürgős reformot.

Ismételten szóvá tettük azokat a súlyos sérelmeket, amelyek a törvényjavaslat késlekedéséből származnak s érthetetlenek tartottuk, hogy miért nem kerül nyilvánosságra és illetékes fóruma elé a vasutasok bajait évtizedekre orvosló javaslat. Az utóbbi hetekben azután félhivatalosan hírül adták és a vasutas-örgróf, Batthyány Tivadar is jelentette, hogy a javaslat a király előtt fekszik, a kormány előzetes jóváhagyás végett a felség elé terjesztette. Bármekkora alapossággal bírálta is el a király, illetve kabinetirodabéli felelőtlen tanácsosai a kormány javaslatait: szinte lehetetlen, hogy a fölterjesztés óta elmúlt hosszú idő, a tiz hét alatt a felség nem adta volna meg hozzájárulását vagy nem közölte volna a kormányval a szentesítés megtagadását a vasutasok fizetésrendezési javaslatára vonatkozólag.

A kormány fölterjesztésére meg is kapta már a királyi választ, de ez oly lecsujtó a kormányra és a vasutasokra, hogy közlése nem a Máv. békétlen személyzetének lecsillapítására, hanem a kedélyek fölzaklatására és általános méltatlankodásra vezetne. Rendszerint igen jól értesült ma-

gánforrásunk szerint a király ugyanis megtagadta az előzetes szankciót és visszavetette a javaslatot. A felség ezt a nagy horderejű elhatározását állítólag azzal okolta meg, hogy miután a magyar kormány közlése szerint az ország pénzügyi helyzete nem engedi meg a katonatisztek fizetésének javítását és a teljes szolgálati időnek 35 évben való megállapítását, az országnak módjában sincs a vasutasok fizetését évi 15 millió koronával fölemelni.

Nem nehéz ráakadni arra a jelentékeny tényezőre, akinek befolyására a felség elhatározása megérlelődött. A vasutasok szolgálati pragmatikájáról és fizetésrendezéséről szóló javaslatok a kabinetirodából bizonyára áttétettek a hadügyminiszterhez, akinek mozgósítás esetén tudvalevőleg korlátlan intézkedési joga van az érdekelt vasuti vonalon, rendelkezik a Máv. személyzetével. Ezért fontos érdeke a hadvezetőségnek, hogy a vasutasok szolgálati rendtartása úgy alakítottassék meg, amint azt a mozgósítás és katonaszállítási szempontok is követelik. A hadügyminiszter azonban úgy látja, szik nem a szolgálati rendtartási rész ellen emelt kifogást, hanem az ellen, hogy a vasutasoknak husz évi várakozás után megadja a kormány a fizetésemelést, de a katonatisztek illetményeinek javításához nem akar hozzájárulni.

A bécsi hadügyi köröknek tehát sikerült a királyt rávenni arra, hogy mintegy junktimot csináljon a vasutasok és katonatisztek fizetésrendezéséből. Az államéletnek vagy mindkét szerve kapja meg a járandóságainak fölemelését, vagy egyik sem, mert ha a magyar kormány ragaszkodnék a vasutasok igényeinek méltányos kielégítéséhez, úgy a hadügyi kormány szintoly állhatatossággal követeli a tisztelgátsijának javítását.

Ma még nem tudni, lesz-e a magyar kabinetnek annyi ereje, hogy érvényt szerezzen fölterjesztésének és rábirja a felséget a junktim elejtésére. Főladata annyiban könnyű, hogy míg a vasutasok kivánságát az egész ország közvéleménye támogatja, addig a katonatisztek fizetésjavítását csak ötletszerűen és minden alapos ok nélkül vetette fölszínre, mert tudvalevőleg még alig néhány éve, hogy hadsereg és a honvédség tisztikarának fizetését a törvényhozások fölemelték. Hadügyminiszternek junktimos sakkhuzásával úgy látszik nem is volt más célja, minthogy nyomást gyakorolhasson a magyar kormányra és így kísérelje meg a katonatisztek fizetésemelését elérni, amelynek keresztülvitelét a kormány csak a napokban már megtagadta.

A vasutasok körében most érthető izgalommal várják a Wekerle-kabinet és hadvezetőség mérkőzésének eldőlését, amelynek eredményétől függővé teszik további eljárásukat. Ha — amit nem tudunk elhinni — a magyar kormány marad alul, úgy a vasutasok a kormányon igazgatóságon át, meg fogják mutatni legújabb és egyben legképtelenebb junktim kovácsolójának, hogy nem azért vettek békén és türelemmel éveken át, hogy az idegen, az Am Hof-beli nagyhatalmas befolyásával gátat vessen jogos igényeik teljesezésének.

A gáji merénylet.

Szecske Julia nem bűnös.

Nem is volt merénylet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 10.

Néhány hete, hogy Arad-Gájban többrendbeli revolverlövés hangzottak el. Az eset kínos feltűnést keltett, mert míg a merénylő egy jószívűről ismert kisasszony, a halálra szánt áldozat a gáji római katolikus plébános, Szikra Lénárd volt. A dolog április 5-én, reggel hét és nyolc óra között a gáji róm. kat. templom előtt történt. Szikra éppen távozott a reggeli miséről, amikor Szántó Szecske Julia feléje sietett, ruhájából elővette forgópisztolyát és körülbelül nyolc-tíz lépésnyi távolságból kétszer redője lőtt. A golyók célt tévesztettek, s a plébánosnak az ijedtségen kívül egyéb baja nem történt. A lövések zajára összeszaladtak az emberek s ezt látva, Szecske Julia öngyilkossági szándékkal a hasába lőtt. A golyó csak kisebb sérülést ejtett a merénylőn, akit a rendőrök nyomban letartóztattak. Miután azonban Szikra nem sérült meg s a merénylőnek állandó lakása és foglalkozása van Aradon, az ügyészség nem tartotta szükségesnek fogvatartását. Szecske Julit tehát szabadon bocsátották, de megindították ellene az eljárást szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt.

Ma szenzációs fordulat állott be ebben az ügyben. A vizsgálóbíró beszüntette az eljárást s egyszerű kihágásnak minősítvén a dolgot, áttette az aktákat az ügyészséghez. Miután az ügyészség sem vállalta a vád. képviselőt, a napokban megküldi a rendőrségnek az iratokat a további eljárás foganatosítása végett.

(A vizsgálóbíró előtt.)

A merénylet után csakhamar a vizsgálóbíró elé került az ügy, aki a könnyen sérült merénylőt néhány nappal később maga elé idézte. Szántó Szecske Julia tagadta, hogy megakarta ölni a plébánost. Sirva adta elő, hogy Szikra Lénárd, akivel neki gyengéd viszonya is volt, éveken át azzal hitegette őt, hogy házvezetőnőjének fogja felfogadni. Az utóbbi időben többszöri sürgetés dacára sem akarta ígéretét beváltani s végső elkeseredésében arra szánta el magát, hogy Szikrát alaposan megijeszti. Ezért vásárolta a revolvért, amelylyel azonban csak a levegőbe lőtt. Mikor látta, hogy meggondolatlan tettének milyen következményei lehetnek, annyira megrémült, hogy öngyilkos akart lenni.

Szikra Lénárd egészen másképp adta elő a dolgot. A leány, ugymond, néhány éve járt már a nyakára, hogy fogadja fel gazdaasszonyának. Ő, tudva azt, milyen híre van Szecske Juliának Aradon, hallani sem akart a dologról. Kereken azonban nem akarta visszautasítani, főleg a nevével kifogásolta, s tudomására hozta, hogy a míg a Szecske nevet viseli, nem kerülhet az ő plébániájára. Szecske Julia ekkor egy ideig nem háborgatta őt, sőt el is utazott Aradról. Szatmárra ment s ott állítólag varrásból tengette életét. Végeredményében azonban mégis a gáji plébánián betöltendő gazdaasszonyi állásra gondolt, mert szatmári tartózkodása alatt megmagyarosította a nevet, s mikor újból megjelent Aradon, már Szántó Julia volt. Azonban Szikra a névváltoztatás dacára sem alkalmazta, mert a leány multja s az emberek esetleges gáncsoskodása miatt ezt nem merte megtenni. A vénülő leány — jelenleg 34 éves — mégis nap-nap után felkereste s mindenáron kapaszkodott a gazdaass-

zonyosság után, amelyet úgy tekintett, mint hányatott élete utolsó menedékét. Ő azonban semmi kötelezettséget sem érezve a leánnyal szemben, végre is a leghatározottabb formában kiutasította azt, mire Szecske Julia április 5-én a templomnál megleste s kétszer feléje lőtt, a nélkül, hogy talált volna.

A vizsgálóbíró még néhány tanu kihallgatása után a forgópisztoly fegyver-szakértői megvizsgálását rendelte el.

(A különös revolvergolyók.)

A fegyverszakértők véleménye szenzációs fordulatot adott ennek a kínos ügynek. A szakértőkül felkért katonatisztek megállapították, hogy az a 7 milliméteres forgópisztoly, amelylyel a merényletet elkövették, emberölésre egyáltalában nem alkalmas. Őcska, rozoga szerzős, amelylyel célozni szinte lehetetlenség. Ha valamilyen véletlen folytán azonban maga a revolver alkalmas is lenne emberölésre, a töltények olyanok, hogy azokkal ölni teljes lehetetlenség. A megmaradt revolvertöltényeket szétzedve, azt tapasztalták, hogy azokban mindössze egy és fél gramm puskapor volt, tehát olyan csekély mennyiség, amely alig elég arra, hogy az ólom golyót néhány méter távolságra kidobja. A mellett, hogy alig volt puskapor a töltényekben, az ólomgolyók egytől egyig ki vannak vájva, úgy, hogy csak egy vékony, erőteljes kilövés dacára is ártalmatlan ólom lemez pótolta a gyilkos golyót. Hogy mennyire ártalmatlanok voltak ezek a golyók, legjobban Szántó Szecske Julia öngyilkossági kísérlete bizonyítja, aki dacára, hogy közvetlen közletről magára lőtt, alig ejtett sebet magán. A golyó áttépte a ruhát, s erősebb horzsolás után megakadt a bőrben. Annyi ereje már nem volt hogy a husba hatoljon.

A fegyverszakértők véleménye alapján az ügyészség nem látta igazolva a szándékos emberölés kísérletét s nem adott vádiratot Szecske Julia ellen. Miután azonban a templom előtt való puffogatással Szántó Julia közönség elleni kihágást követett el, átteszik az ügyet a rendőrséghez, amely mindössze néhány korona pénzbüntetésre ítéli majd el a hevesvérű kisasszonyt, aki még így is elég olcsón szabadul ki ebből a veszedelmesnek indult bűnperből.

Párbeszéd Gájban.

— Hallotta plébános ur? A Juliska ellen megszüntették az eljárást.

— Meg? Az nekem szecske-jedno!

Nyílt levél

az úl Kovács Ferenchez.

Leleplezések előtt.

Arad, május 10.

A mai postával igen érdekes nyílt levelet kaptunk. Olyant, amely a közeli napokra szenzációt ígér: a titokzatos Kovács Ferenc leleplezését. A nyílt levelet egész terjedelmében itt adjuk:

Mélyen tisztelt uram, vagy urnóm! Nem tudom, hogy him- vagy nőnemű megszólítás illeti-e Önt, nem tudom, hogy férfi vagy női ruhában rejtegeti e bájait, de azt tudom, hogy el kell oszlatnom az Önt körülvevő titokzatos ködtengert, melyben bájos vagy bájtalan énjét rejtegeti, ki kell ragadnom Önt abból a láthatatlan pozícióból, ahonnan szórja közérdekből látható és olvasható appellációit, beadványait... csak azt tudom, hogy ki kell ugratnom Önt a bokorból.

Érti Ön... izé... uram vagy urnóm,

ki kell ragadnom Önt a homályból, hogy félvilág bámulja nagyságát, a nyilvánosság elé kell állítanom, hogy Önre mutatva felkiálthassak: Tisztelt városatyák, ime az ember! Ime itt áll látható alakban, ki nektek közérdekből kellemetlenségeket, embertársainak szenvedéseket szerez.

Igen, szenvedéseket. Ön miatt átéltem a kálvária minden szenvedéseit. De ime hallja:

Egy zord áprilisi napon Kovács Antal (ki szerencséjére nem Ferenc, különben kénytelen lett volna ön miatt önmagáról önmagának nyilatkozni) rendőrhadnagy ur aláírásával ellátott idézést kaptam: jelenjek meg a következő napon színe előtt. Toll le nem írhatja, száj ki nem mondhatja azt a kínos vergődést, amit én odáig Ön miatt átéltem; egy éjjel és egy nappal át tartó súlyos rettegéstől vért izadva, megkopaszodtam.

Uram, Isten mit vétettem? Talán 8, 8, 8. jelzéssel ellátott táblát hurcoltam végig az utcán, vagy talán gondoltam „merészet és nagyot” és Sarlot főkapitány ur, a nagy gondolatolvasó leolvasta arcomról e merész gondolatokat s most azért kell bűnhődnöm: vagy talán — apage satanas — megszállt Klopstein szelleme és szórtam álmomban a Szabadságtéren a hatóság elleni kifakadásokat, sztrájkra buzdítottam, lázítottam, őrgöngtem és végül óriási hatást keltve elszavaltam: „munkátlan-ság csak az élet.” Uram, Uram, mit vétettem?

Elérkezett a rettegett pillanat, előbb elbucsztam ismerőseimtől, mert ki tudja mit hoz a holnap? Halálsápadtan, halálmegvetéssel álltam Kovács rendőrhadnagy előtt, ki átható, szuró tekintettel vizsgálta arcomat. Azután egy iratot tartott elém és vérfagyasztó hangon kérde: Uram, ön írta ezt?

Remegtem, az iratot elkartam olvasni, de ezt nem engedte meg.

— Csak azt mondja meg — folytatá a hadnagy ur, — hogy az ön írása-e vagy nem? Az írást nagyító üvegen keresztül néztem; fellélegzettem. Hála Istennek, az írás nem az enyém. Tehát szabad vagyok. — kiáltottam. Még nem! dörögte a hadnagy ur. Jön a másik kérdés. „On iratta?” Kérem, mit tartalmaz hát ez az irat? nyögtem én.

Végre nagysokára kiderült, hogy az ön beadványa miatt folyik ellenem ez a rémes inkvizíció. Érti Ön, gyanus alak lettem Ön miatt! Ekkor született meg bennem a gondolat, a fogadás, hogy az átélt szenvedésekért leleplezem Önt.

Miért is az Önt körülvevő bűvös, átláthatatlan paláston keresztül a szemeimben rejlő vonzó erőnél fogva hipnotizálom és idézem a nyilvánosság elé: nyilatkozzék, férfi e Ön vagy nő?

Csak erre az egyetlen fegyverre van szükségem és a leleplezés sikere biztosítva van. A ködfátyol eloszlik és Ön állni fog leplezetlenül a városatyák „feszítsd meg” kiáltásai között.

Sorsát úgy sem kerülheti el, nyilatkozzék. Még várok holnapig, ha holnap se jön a nyilatkozat, holnap leások a föld közepéig és Önt a levegőbe röpití az igazi

Kovács Ferenc.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az „Aradvidéki Tanítóegyesület” aradi fiókbizottsága f. hó 11-én délután 2 órakor a polgári fiúiskola rajztermében ülést tart, melyre az egyesület rendes, pártoló- és tiszteleti tagjait, valamint a tanügy iránt érdeklődőket ez uton is meghívja az elnökség. Az ülés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Gyakorlati tanítás a III-ik osztály számtani anyagából. Tartja Lautner Máttyás közs. tanító 3. Az elemi iskolai rajzoktatás. Előadó Wagner J. Agoston polg. isk. rajztanár. 4. Folyó ügyek. 5. Indítványok.

HIREK.

Köller János — táblabíró.

Arad, május 10.

Az aradi kir. törvényszék egyik legkiválóbb bíráját s az aradi társadalom rokonszenves tagját megérdemelt előléptetés érte. Az igazságügyminiszter előterjesztése alapján a király Köller Jánost, a köztisztviselésben álló törvényszéki bírót *táblabíróvá* nevezte ki. Az erről szóló félhivatalos közlemény így szól:

A hivatalos lap holnapi száma jelenteni fogja, hogy ő Felsőge Köller János aradi törvényszéki bírónak a kir. ítélőtáblai, bírói címet és jellegét adományozta.

Ez a kitüntetés örömet fog kelteni nemcsak az aradi bírói kar és jogászközönség, hanem a társadalom széles rétegei közt is. Köller János tizenöt éves aradi működése alatt rendkívül előzékeny modorával és kiváló képességeivel csupán barátokat és tisztelőket szerzett magának. A vádlottakkal szemben mindenkor humánosan bánt s a vele érintkező jogászközönség és ügyfelek mindenkor a rendkívül konciliáns, igazságos, hivatása magaslatán álló bírót látták maguk előtt. A tárgyalásokon számtalanszor ragyogtatta éles jogász tudását s emellett mégsem tette kizárólagos elvvé a kérlelhetetlen megtorlást. Utóbbi időben ő vezette az esküdtzéki tárgyalásokat is.

Köller János 1856-ban született. Jogi tanulmányait a nagyváradi jogakadémián végezte s első alkalmaztatását 1874-ben a temesvári törvényszéken nyerte, mint joggyakornok. Ugyanebben a minőségben később a verseci járásbíróhoz került, honnan a borosjenői járásbíróhoz neveztek ki albirónak. Mint albiró került Aradra, s innen csak akkor távozott, mikor a király törvényszéki bírónak nevezte ki a lugosi törvényszékhez. 1892-ben Aradra helyezték át, hol immár tizenötödik éve működik egyfolytában, mint törvényszéki bíró, míg a mai napon a király kegye következtében táblabíróvá léptettetett elő.

Köller Jánossal egyidejűleg a király még a következőknek adományozta a táblabírói címet és jellegét: Szondy Mátyás zombori, Weber Károly nagykanizsai, Illés Antal körmenyi, Balogh Ferenc székesfehérvári, Járay Géza nagykörsői, Borbély Sándor nyiregyházi, Istvánffy Gyula dr. mezőtúri, Horváth Jenő buzásfürdői és Doleschall Alfréd dr. budapesti törvényszéki, illetve járásbíróknak.

— Egy püspök balesete. Budapest-ről táviratozzák: Szevics Mitrofan újvidéki szerb püspök, aki a tanítói javaslatok főrendiházi tárgyalása végett Budapesten időzik, tegnap este Letics Sándor dr. temesvári püspök társaságában budai lakására ment. A Döbrentei-utcában az agg püspök elcsuszott és akkorát esett, hogy balkarján csonttörést szenvedett és a nagy fájdalomtól elájult. A szerencsétlenül járt szerb püspököt a lakására vitték. Szevics ma már jobban érezte magát és pár nap múlva visszatérhet Újvidékre.

— A sajtó-ankét. Budapest-ről táviratozzák: A sajtó-reform tárgyában egybehívott szaktanácskozás ma délután 5 órakor Günther Antal igazságügyminiszter elnöklei alatt folytatta tárgyalásait. A mai ülésen Szemecs Emil, a klerikális Magyar Állam szerkesztője reakciós izű beszéde után Halász Lajos, Vássonvi Vilmos és Rákosi Jenő a teljes sajtószabadságért sikereszállo beszédeket mondtak. Beszölt még Simonyi Semadam Sándor néppárti képviselő is.

— Kmetty Károly — ellenyéken. Esztergom-ból táviratozzák: A város országgyü-

lési képviselője, Kmetty Károly ma beszámolót mondott, amelyben bejelentette, hogy a kormányt csak addig támogatja, amíg elvállalt programját megvalósítja. Ha a kormány nem váltaná be az alkotmánybiztosítékokra vonatkozó ígérteit és a kiegyezési tárgyalásoknál kiszolgáltatná az ország érdekeit Ausztriának, akkor kilép a függetlenségi pártból. A népgyűlés a beszámoló után határozati javaslatot fogadott el, amelyben üdvözli a kormányt, de egyszermind felszólítja, hogy a trónbeszédben ígért programot vigye keresztül, vámszerződést 1917-en túl Ausztriával ne kössön és biztosítsa az önálló magyar jegybankot.

— Udvary Ferenc mandátumát megsemmisítették. Budapest-ről táviratozzák: Udvary Ferencnek, a bankpanamai után megszökött országgyűlési képviselőnek mandátumát a képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága mai ülésén megsemmisítette.

— Fülöp Juliát szabadlábra helyezték. Debrecenből táviratozzák, hogy a királyi ítélőtábla ma hatályon kívül helyezte az alsóbb fórumok végzéseit és elrendelte Fülöp Juliának, a hirhadt szülésznőnek szabadon bocsájtását. A bűnvizsgálat természetesen tovább folyik az elvetemedett asszony ügyében.

— Egy rendőrfőkapitány fegyelmeje. Pécsről táviratozzák: A város mai közgyűlésén Erreth János főispán egy hozzá intézett interpellációra kijelentette, hogy Vaszary Gyula rendőrfőkapitányt, Sárkány Ármin tb. főkapitányt és Tóth Jenő rendőrbiztost állásaitól felfüggesztette és megindította ellenük a fegyelmi megelőző vizsgálatot. A felfüggesztésről és a vizsgálat megindításáról szóló határozatot tegnap kézbesítették a nevezettekkel, akik ellen az a vád, hogy a zeneengedélyeket Tóth kezelte 1904-ig, amikor Sárkány Ármin észrevette, hogy Tóth nagyobb mérvű sikkasztásokat követett el, de sem Sárkány, sem Vaszary, aki az ügyes, de könnyelmű biztost jól használhatta, feljelentést nem tettek ellene. A főispán jelentést tett a belügyminiszternek, akinek utasítására hozta meg a felfüggesztő határozatát. Erreth főispán Vaszary eljárásában bűn-palástolást látott, Sárkány Árminnak pedig, mint előadónak kötelessége lett volna az ügyességen feljelentést tenni. Az elsikkasztott összeg négyezer korona. Mindhárom tisztviselő ellen a főispán feljelentést tett az ügyességen. Vaszary főkapitány rokona Vaszary Kolos hercegpri másnak.

— Halálozás. Kerpel Izsót, az ismert aradi könyvkereskedőt súlyos csapás érte. Edesapja, Kerpel Gusztáv ma délelőtt 10 órakor 63 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délelőtt fél 11-kor lesz.

Zoltán Nándorné, szül. Farkas Lujza, Zoltán Nándor cs. és kir. 33-ik gyalogezredbeli tamburmajor felesége ma reggel 26 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az urino agyvelvzés következtében hunyt el.

— Az aradi szocialista párttitkár-választás. Az aradi szocialista párt ma estére tüzte ki a Klopstein Ernő eltűnésével megüresedett párttitkári állás betöltését. A párt a választást elhalasztotta, mert a pályázatok az eltűnt Klopstein nevére érkeztek meg s így a posta nem kézbesítette azokat.

— Házasság. Az aradi előkelő társaságok egyik kedvelt tagja, Binder Lucian államvasuti felügyelőnek bájos és nagyműveltségű leánya, Aglória holnap, 11. éj délután 5 órakor esküszik örök hűséget szentgericeai Nagy Albert mezőteremei főintéző, tartalékos hadnagyának.

— Az aradi börkereskedések zárórái. Az aradi börkereskedők között a következő egyezmény jött létre. Alulírott aradi börkereskedők üzleteink munkaidejére nézve közös megegyezéssel a következőket állapítottuk meg: 1. Az üzletek nyitásának legkorábbi ideje a nyári hónapokban, azaz április 1-től szeptember 30-ig reggeli hat óra, a téli hónapokban, azaz október 1-től március 31-éig reggeli hét óra. Az

üzletek zárásának legkésőbbi ideje a nyári hónapokban esti nyolc óra, a téli hónapokban esti hét óra. 2. *Junius 1-től augusztus 20-ig bezárólag*, a vásári vasárnapot kivéve teljes vasárnapi munkaszünet. 3. A Gergely-naptár szerinti ünnepeken az üzlet déli egy órától kezdve zárva. 4. Jelen megegyezés egy évi próbaidőre kötött, azonnal életbe lép s annak betartására az alulírottak becsületszavukkal kötelezik magukat Arad, 1907. május 8-án. Binéth Ignác, Leichter Lipót, Aradi és Vidéki börparosok raktárszövetkezete, Lövinger Miksa, Nádas Gyuláné, Steiner Adolf és társa, Weisz és Rosenberg.

— A fényképkiallítás vendégei. A budapesti Foto-klub több előkelő tagja szerdán Aradra érkezett, hogy megtekintse az aradi Foto-klub által rendezett amatőr fényképkiallítást. A vendégek Hammerstein Richárd báró elnök, Joánovich Pál dr. miniszteri tanácsos alelnök, Fildes Dezső, Kovács Elemér dr., Armaty Dezső dr. miniszteri osztálytanácsos és Murányi Géza voltak, akiket Lukácsy Lajos, Rozsnyay József dr., Matusik Márton Faix Jaques és Weisz Hugó fogadtak. A város nevezetességeinek megtekintése után a fényképkiallítást szemlélték meg és több ízben adtak kifejezést tetszésüknek. Csütörtökön este a vendégek visszautaztak a fővárosba.

— Megszűnt sztrájkok. Temesvár-ról táviratozzák, hogy az építőmunkások sztrájkja egy hónapi harc után végre ma véget ért. A munkások elfogadták a munkaadók követeléseit és egyrésze már ma, másrésze pedig a jövő héten áll munkába. A cipészek is leszereltek és ma már megkezdték a munkát.

— Tűz Seprősen. Seprősről jelenti tudósítónk, hogy Jucsiko Mihály parasztgazda istállója kigyulladt. Az istálló, valamint a gazda háza teljesen leégett. A szomszéd házak nagy veszedelemben forogtak, de még idejekorán sikerült a tüzet lokalizálni.

— Szocialista népgyűlés Aradon. Az aradi szocialista párt vezetősége ma bejelentette a rendőrségnél, hogy e hó 12-én, vasárnap délután három órakor népgyűlést tart az Attila-téren. A népgyűlésen Felczéder Ágoston, a központ kiküldötte is beszélni fog. Sárkot Domokos főkapitány a bejelentést tudomásul vette és a népgyűlés megtartását engedélyezte. A népgyűlésen az építőmunkások helyzetével foglalkoznak.

— Működnek a zsebtolvajok. A mai hetivásár alkalmával öt zsebtolvajlás történt. A rendőrség megindította a nyomozást, de a tolvajokat ezideig még nem sikerült elfognia.

— A tiszteit közönség figyelmébe! Tulhalmozott raktár miatt az összes raktáron lévő diszezüst tárgyait, mint tálcsák, cukorszelen-cék, kosarak, gyertyatartók, compouierek és sok itt fel nem soroltakat, valamint ékszerárúmat mélyen leszállított, minden elfogadható árért árusítom, régi avagy tört aranyat, ezüstöt a legmagasabb árért veszek vagy új tárgyakért becserélek, b. pártfogásért esd Weinberger Ferenc, ékszerész, Andrassy-tér, Fischer Eliz-palota. Telefon 439.

— Fényképezési készülékek működvelőknek. Mindazoknak, a kik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854. óta fennálló fényképezési eszközök különlegességei áruházat, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a cég.

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weizsnál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kártérítés a sugólyukért. Bárdos Marcellné, aki egy Ujházy előadás alkalmával az aradi Nemzeti Színházban az orkeszterben rögtönzött emelvényről a sugólyukba esett s összevesszte magát, tudvalevőleg kártérítési pert indított Szendrey Mihály színigazgató ellen. Az aradi törvényszék mint felebbviteli bíróság Ribitzey Ferenc törvényszéki bíró elnöklei alatt megtartott felebbviteli tárgyaláson ma megállapította Bárdos Marcellné kártérítési igényét, s utasította az első bíróságot, hogy a kártérítési összeget állapítsa meg.

IDEGENEK ARADON.

— Május 10 —

Központi szálloda. Hartenstein Jenő báró birtokos Budapest. — Jablonci Sándor ékszerész Budapest. — Tiebel Rikárd bányagazgató Berlin. — Sebes Gyula birtokos Talpas. — Kabdebo István birtokos Talpas. — Lonovits Gyula birtokos Makó. Klein János gyáros Berlin. — Halmos Brunó dr. ügyvéd Petrezensy. — Weisz Ottó gyárigazgató Bécs. — Surányi Miklós magánzó Turnszeverin. — Conrad Arnold főhadnagy Nagyvárad. — Franer József gyáros Temesvár. — Kinczy Elek birtokos Nyiregyháza. — Konecz Márton birtokos Nagykanizsa. — Reinschprecht Oszkár igazgató Remscheid. — Flesch Lajos hírlapíró Budapest. — Andrassy Béla fakereskedő Budapest. — Schwarz Benő borkereskedő és leányai Besztercebánya. — Andreics Imre bányagazgató Petrezensy. — Ballenberger Ede kereskedő Prága. — Heni Mór kereskedő. — Kramer Ignác kereskedő Budapest. — Beck József kereskedő Budapest. — Unger Mór kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Polgár Aladár dr. ügyvéd Budapest. — Kovács Sándor dr. ügyvéd Budapest. — Brezovay István felügyelő Nagyvárad. — Ringelsen Aladár Budapest. — Bodánszky Aladár Budapest. — Vill József főkönyvelő Budapest. — Tóváry Géza és családja Keszthely. — Lovas József és neje Nagyvárad. — Kiszely Béla gazdálkodó Békéscsaba. — Balog Lipót kereskedő Temesvár. — Török Endre vegyész Budapest. — Szalay Ferenc gazdatiszt Keszthely. — Laharti Gábor kereskedő Karánsebes. — Deák Lajos vállalkozó Temesvár. — Vámos Ferenc mérnök Temesvár. — Barta Károly kisbirtokos Szeged. — Grosz Jakab utazó Budapest. — Ligeti Imre utazó Budapest. — Hartman Márton utazó Budapest. — Fuchs Sámuel utazó Budapest. — Bokor Mátyás utazó Budapest. — Forgács Sándor utazó Budapest. — Grünfeld Mór utazó Budapest. — Kemény Sándor utazó Budapest. — Fischer Rudolf utazó Budapest. — Singer Béla utazó Budapest. — Rottfeld Mór utazó Budapest. — Kun Sándor utazó Budapest. — Goldberger Simon utazó Budapest. — Deutsch Sámuel utazó Budapest. — Freund Mór utazó Budapest. — Bommas Ernő utazó Bécs. — Mandl Simon utazó Bécs. — Beck Soma utazó Bécs. — Kovács Dávid utazó Bécs. — Stern Izsó utazó Bécs. — Grün Gyula utazó Bécs. — Lövi Simon utazó Bécs. — Bund Ignác utazó Bécs. — Friedman Imre utazó Nagyvárad.

Vass-szálloda. Reich Gyula kereskedő Budapest. — Müller Frigyes kereskedő Bécs. — Deutsch W. kereskedő Bécs. — Fodor József kereskedő Budapest. — Csiki Sándor intéző Kevermes. — Hay A. kereskedő Budapest. — Lauter Gábor kereskedő Budapest. — Herz Jakab kereskedő Brassó. — Rokszin Miklós esperes. — Fodor Vazul ügyvéd Abrudbánya. — Bakcsy László birtokos Ribicza. — Lázár Kornél esperes Nagyhalmagy. — Havas Béla kereskedő Budapest. — Nagy Albert intéző Mezőtarcsa. — Teltsch Adolf kereskedő Makó. —

Aradi heti gabonavasar.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 10.

A meleg időjárás hirtelen s korábban köszöntött be az idén, mint máskor, aminek a gazdaközönség nem örvend, mert a meglévő vetéseit a szükséges öntözés (eső) hiányában veszélyben látja. Aggodalma indokolt s csapadéokra sürgős szükség lenne.

A gabonaárak emelkednek a rossz kilátásokra.

A mai piacon eladásra került:

1000 mm. buza 9 30—40.

500 mm. tengeri 5.50—60.

Névleges jegyzés:

Zab 7.20—80.

Arpa 6.40.—50.

Rozs 6.50—60.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 10.

Amerika 1½ magasabb. Kinálat és vételkezdés korlátozott, változatlan árak.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra	10.25—10.26	10.30—10.31
Buza októberre	10.48—10.49	10.60—10.61
Zab októberre	7.25—7.26	7.38—7.39
Rozs októberre	8.53—8.54	8.60—8.61
Uj tengeri	6.28—6.29	6.40—6.41

Nemzeti Színház

Szombaton, 1907. évi május hó 11-én

URANIA

magyar tudományos színház előadása:

A szirének hazája.

3 felvonásban, 180 színes vetített képpel és 11 mozgófényképpel. Irta: Tormay C. cíle.

Kezdete este 8 órakor.

Kovaszinon,
mótoros megálló mellett, 10 kataszt. hold termő szőlő,
két házzal és felszerelt gazdasági épületekkel
azonnal eladó.

Bővebbet:

Kiss László,

Orczi-utac 5. sz., kaputól balra.

Kert-megnyitás!

Értesitem a t. c. közönséget, hogy a
Központi Szálloda
kerthelyiségét
mai napon megnyitottam.

Esténteént kitűnő cigányzenekar játszik.

Bemenet a Salacz-utcában.

Kiváló tisztelettel

NAGY LAJOS,

1841

szállodás.

Boros Béni-tér és Nádor-utca sarkán egy 4 szobából álló erkélyes

1333

lakás

augusztus 1-től

kiadó.

Nemess Géza.

MA,

a Pannónia szálló nyári helyiségében
a 33-ik cs. és kir. gyalogezred zenekara

Zellner Sándor karnagy személyes igazgatásával

hangversenyez.

Kezdete este 8 órakor. Belépti-dij 40 fill.

Teljes tisztelettel:

Szabó Kálmán,

1338

szállodás.

Ez alkalomra összeállított műsor
este a pénztárnál kapható.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Aradon, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Pallas Nagy Lexikona.

Jókai Mór munkái

(nemzeti kiadás.)

Mikes Kelemen Törökországi levelei

(100 koronás diszkiadás.)

György Aladár: A föld és népei.

Műveltség könyvtára.

Gáspár: Utazás a föld körül.

Báró Eötvös József összes művei.

Képes Nagy Világtörténet.

Brehm: Állatok világa.

Madách: Az ember tragédiája.

Munkácsy Mihály élete és munkái.

(Nagy album alakú diszkiadás.)

Reclus: A föld.

Herrman: Magyar Halászat és

a term. tud. társulat kiadásában

megjelent több forrás

munka

267

antiquarice

leszállított áron

kapható.

Több száz évfolyam

magyar és német fo-

lyóirat disztáblában,

egy kötetben 8—10

regény,

2—4 koronáig.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

Arad, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

BORHEGYI BORVIZ

sziklából fakadó természetes asványvíz forrás ke előseg Szászrégen.

Vezérképviselő Aradon

Stern Sándor

Kapható: Fejér Gyula, Pollák József, Dürr Kocsárd, Dürr Gusztav, Daimel Lajos, Altmann Ede, Husarek Agoston Lipka. 1202

12000—1907.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a m. kir. belügy-ministeriumnak jóváhagyásával ellátott következő szabályrendelet folyó évi május hó 1-én életbe lépett.

Szabályrendelet:

Arad sz. kir. város területén és külhatárában lévő villamosvilágítás és erőátvitel céljaira szolgáló vezetékek oltalmazásáról.

1. §.

Arad sz. kir. város területén létesített villamos vezetékek oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetékeknek, valamint a földalatti villamos (kabelek) és azokhoz tartozó szerelvényeknek megrongálása, valamint ezek rendes működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos.

2. §.

Építkezések alkalmával a légvezetékek közelében emelt állványok a vezetéktől azok egész hosszában deszkafallal elzárandók, amely rendelkezés pontos betartásáról az építésért felelős szakértő köteles gondoskodni.

3. §.

Utcaburkolatok készítése, építkezések s ál-

talában a föld színe alatt eszközözendő munkálatok alkalmával az illető munkákért felelős szakértő a munka megkezdése előtt a rendőrkapitányi hivatalnál jelentkezni köteles a végből, hogy a villamossági részvénytársaság a kábelvezetékek megvédésére szükséges utasításokat azonnal megadja. — A munkálatok csak az utasítások vétele után kezdhetők meg s azok értelmében végzendők és a felelős szakértő által pontosan betartandók.

4. §.

A jelen szabályrendelet rendelkezéseinek és tilalmainak megszegése kivéve az 1. §-ban foglalt tárgyak szándékos és jogtalan megrongálására irányuló cselekményeket, a melyek 1878. évi V. t.-c. 418—421. §§-ai szerint büntetett, illetőleg vétséget képeznek, — rendőri tilalmat képez s azok, akik ezeket megszegik, amennyiben cselekményük súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követnek el és az 1. §-ban felsorolt esetekben 20 koronáig, a 2. és 3. §-ban felsorolt esetekben pedig 100 koronáig terjedhető felerészben a város szegényalapját, felerészben pedig a m. kir. államkincstart illető s behajthatatlanság esetén elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel büntetendők. A pénzbüntetésnek elzárásra való átváltoztatásánál az 1879. évi XL. t.-c. 22. §-ának rendelkezései irányadók.

Ez ügyekben való eljárásra elsőfokulag a városi rendőrkapitányi, másodfokulag a tanács,

harmadfokulag a m. kir. belügyministerium illetékes.

5. §.

Az 1. §-ban foglalt rendelkezések megtartásáról való gondoskodás a családfőket, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családtagjaik, gyámoltjaik és gondnokoltjaikkal szemben s a fentebb foglalt büntető határozatok az 1879. XL. t.-c. 27. §-a alapján a gondozásra kötelezett személyekre is kiterjeszteknek.

6. §.

Jelen szabályrendelet annak kihirdetésétől számított nyolcadik napon lép életbe.

Ezen határozat 30 napi közzéklésre kifüggesztetik, jogában állván az ellen bármely adófizető polgárnak észrevétellel vagy felebbezéssel élni, ezen határidő eltelte után a m. kir. belügyministeriumhoz jóváhagyás végett felterjesztetik.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1906. évi november hó 14-én tartott rendes havi közgyűléséből. P. H. Kiadta: Kádas Kálmán s. k. főjegyző.

Szám 668—1907. M. kir. belügyminister. Jóváhagyom. Budapest, 1907. évi március hó 5-én. A minister megbízásából: Dr. Némethy s. k. ministeri tanácsos.

Arad, 1907. évi április hó 27-én.

A városi tanács.

Benkő Sorsjegy Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50	1/4 K3.-	1/2 K6.-	3/4 K12.-
-----------	----------	----------	-----------

BENKŐ BANK BUDAPEST ANDRASSY UT 60.

Sorsjegyeink Aradon kaphatók: Baranyai Karoly, Berger Izidorné, Streicher I. Farkas, Tökölly tér 1., Herzog Lipót keresk., Löcs E. és Tsa fűszer és csemegekerek. Erzsébet-u. 13., Mandl Ignácz papirkerek. Hunyady u. Rathstein Mór fűszer és csemegeüzletében Szabadság-tér 3.

Hamerli-féle pecsi bőrkeptyük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

Szőnyeg maradékok

meglepő olcsó áron!

Egyes kisebb és nagyobb nyírott

szőnyegek

prima Axminster, csekély szépséghibákkal, rendkívüli alkalmi vétel. 336

Vászon raktár!

Prima rumburgi és creas fehér és színes

asztalnemű.

Chiffon és pamutvászon legnagyobb gyári raktár.

Egyelőre nagyobb elővételek folytán még a régi olcsó árakban.

Harisnya raktárunk

páratlan nagy választék. Olcsó árak.

Váci és nagyenyedi

fegyházban kötött férfi 20, 25, 30 és 40 krajcár párja.

Női Hausschild pamutból kötött 55 és 60 krajcár párja fekete és divatszínben.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Hamerli-féle pecsi bőrkeptyük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

Villanyvilágítási, telefon, csengettyű, és villámhárító

berendezéseket és javításokat, lámpák és csillárok át-
alakítását gáz- és villanyra
szakszerűen és a legolcsó-
ban végzem. — Ivlámpákat,
elektro-motorokat és lusz-
tereket mintakönyv, vagy
rajz szerint szállítok. Leg-
jobb minőségű villanykör-
ték, Auerek és ivlámpa-
szemeket raktáron tartok.

Diamant Ferenc.

Kazinczy-u. 1.
(A polgári iskolával szemben.)

Kérném a cégre figyelni!

Veszek

a legmagasabb árban és eladok
uraságoktól használt férfruhákat,
utazó bundákat, továbbá használt
butorokat, Wertheim Cassát, jégsek-
rényt, lőszerszámot, nyergeket és
fegyvereket, ócska vasat, fémárukat,
régiségeket, akármily kicsiny vagy
legnagyobb mennyiségben.

Ugyanott kapható árverésről vett 500 drb. finom új
férfi szövet öltönyök 5 és 6 frt egy teljes öltöny.
Üzlethelyiségem május hó 1-től ruhás Üzlet
Asztalos Sándor-utca Grabner-féle házban.
Butor-üzlet Árpád-tér 5. sz. izraelita templom
épületben a sarkon.

Kívánatra házhoz vagy vidékre is egy levelező-
lap meghívásra rögtön megyek

Teljes tiszteltetéll 700

Herzfeld Gyula.

Uj fodrász-üzlet.

Van szerencsém a n. é.közönség ta-
domására hozni, hogy

Deák Ferencz-utca 1. szám

Vass-szálloda épületben, a volt U. sz. féle
fodrász-üzletet

megvettem 174

és ujonnan berendeztem és kérem a nagy-
érdemű közönség becses támogatását.

Tisztelettel

Busch György,

fodrász.

253—1907. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Nagykaszálón lévő trágya
értékesítése iránt folyó évi május
hó 21-én d. e. 10 órakor árverést
tart.

Kikiáltási-ár: 100 korona.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási
ár 10%-a készpénzben vagy elfo-
gadható értékpapirokban az árverést
megelőzőleg a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

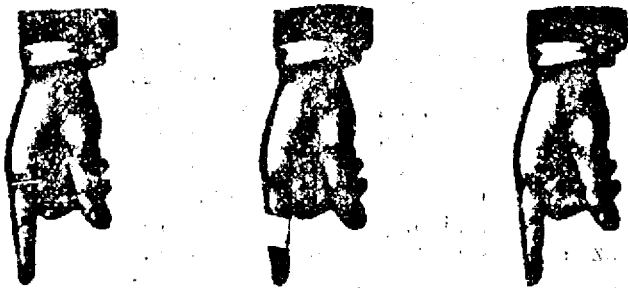
Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz letételére vonatkozó pénz-
tári jegy mellékelve van s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árverési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazda-
sági székeinek 1907. évi április
hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

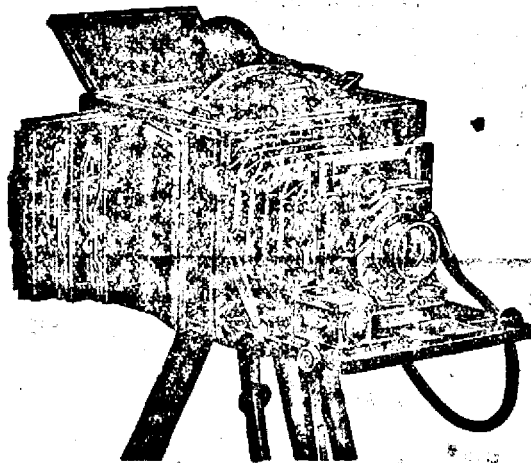

Sehol

992

sem szerezhetők be
jutányosabban

fényképező gépek,

fényérzékeny

szárazlemezek, másoló papirok,
levelező-lapok, Brom papirok,
Pigment papirok,

valamint minden, a fényképezéshez
tartozó vegyszerek, eszközök, lencsék
stb. — Eredeti gyári árak, bármely
gyári árjegyzék szerint. — Tekintettel
az „Aradi Fotoklub” által rendezett,
folyó évi május hó 1-én megtartandó
Amateur-kiállításra raktáromat
ugy a rendes cikkel, valamint a mű-
vészies kivitelű Pigment- és gummi-
nyomáshoz szükséges anyagokkal
bőségesen szereltem fel.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára Aradon.

Egy földszintes

5 szobás

utcai lakás

hozzátartozókkal együtt 1-ső
augusztusra 1810

kiadó

Batthyány-utca 16. sz.

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor-
tartalom és hányadék, vér,
koros folyadék-gyülemek, epe
és huygkőképződmények, ne-
mi szervek váladékai, torok
lepedék, ondó, anyatej és kor-
szövettani vizsgálatokat mér-
sékelt díjazásért. 288

12794—1907. szám.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város határában
1906. év folyamán lejárt ideigle-
nesen adómentes volt szállóterti-
letek osztályba sorozásáról felvett
hivatalos leletet az 1891. évi t.-c.
végrehajtására kiadott 1533—91.
sz. pénzügyministeri rendelet 17.
§-a értelmében f. évi május hó
15-től számított tizenöt napi köz-
szemlére tesszük ki az adóügyi-osz-
tály alszámvevőjének hivatalos he-
lyiségében.

Felhívjuk az érdekelteket, hogy
a kitüntetett határidő alatt esetle-
ges felszólamlásaikat a városi ta-
nácsnál írásban adják be, mert
azontul érkezett felszólamlások fi-
gyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1907. évi május hó 7-én.
A városi tanács.

175 darab

— pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban
elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 4—5. szám alatt.

Pölzl kávéház

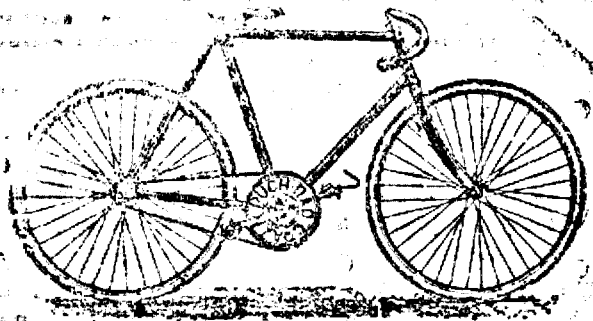
mellett.

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Uj és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy javító műhely.

7845—1907. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala által közhírré tétetik, hogy a m. kir. földművelésügyi ministerium intézvénye szerint a selyemgubók beváltása árát a folyó évben a következőleg állapította meg:

- I. osztályu 2 korona 20 fillér.
- II. " " " " " 60 " "
- III. " " " " " 20 " "

Arad, 1907. évi május hó 7-én.

Sarlot,
főkapitány.

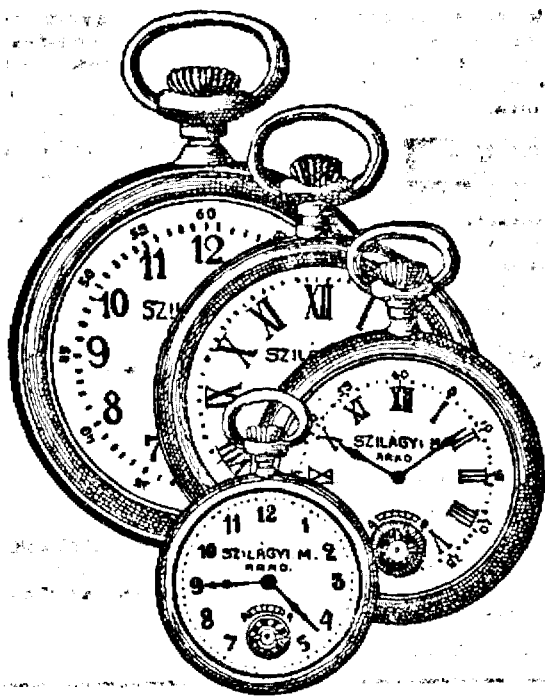
Magyar királyi államvasutak a.l. főnökség.

2296—1906 R. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárusítandó: bor, pálinka, likör, parafadugó, hordók, varrógépek, kézműárak stb. nyilvános árverezése Arad állomásunkon lévő feladási raktárban 1907. évi május hó 17-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. c. közönség ezennel meghívatik.

Az állomomásfőnök:
Homonnay.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb és legolcsóbb

óra-javító műhelye

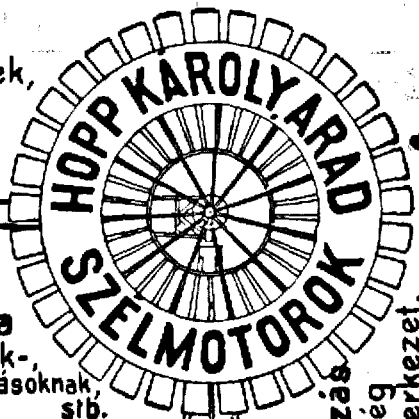
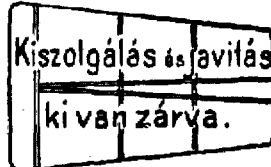
a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Legolcsóbb üzemerő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Költségnélküli vizellátása községek, gyártelepek, gazdaságok, mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak, stb.

- Megöntözése kertek- és parkoknak.
- Lecsapolása tavak- és réglagyaraknak, stb.
- Tervezés költségvetések minden alkalmazási módra.
- Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételnek.

HOPP KÁROLY
műszaki-irodája,
ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás szélirány és szélereősség szerint. Legszolidabb szerkezet. legmagasabb munkaképesség.

Tápértékben leggazdagabb, Hatásában felülmúlhatatlan a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.
— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!
Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós féle

ANAGALLINT

használat. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedül raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibelya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobailatok, üvegje 70 fill.

„NEVER” amerikai gummi, a legjobb, 6 db. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Arpad

gyógyszerész és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-ter 22. sz., a megyehatalmi szemben.

Meghívó.

A Világosi Cognacgyár Részvénytársaság

t. részvényesei

a f. évi május hó 25-én d. u. 3 órakor Budapesten V. ker.

Dorottya utca 6. szám alatt megtartandó

XIII. évi rendes közgyűlésre

ezennel meghívotnak.

1835

Tárgysorozat:

- I. Igazgatóság jelentése és a zárszámadások előterjesztése.
- II. A Felügyelő bizottság jelentése.
- III. Határozathozatal az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
- IV. Igazgatóság választása.
- V. Felügyelő Bizottság választása.
- VI. Alapszabályok módosítása.
- VII. Esetleges indítványok.

Az Igazgatóság.

Az alapszabályok 20. §-a értelmében felhivatnak azon t. c. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, miszerint részvényeiket társaságunk pénztáránál letéteményezték. Az évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései az alapszabályok 22. §-a értelmében társaságunk üzleti irodájában betekintheők és azok példányai a t. c. részvényesek rendelkezésére bocsájtatnak.

APRÓ HIRDETESEK.

Nagyon szeretnék önnel

megismerkedni. Hogyan volna ez lehetséges? Hol és mikor találkozhatunk? Többször kértem, hogy írjon, miért? nem ír? F. 1339

Középiskolai

diákokat sikeresen elkészít. Megkeresések "Tanár" címmel kiadó-hivatalban kéretnek. 1340

Lakás kiadó.

Tökély-tér 6. számú új házban egy II. em. tágas 3 szoba és előszobából álló lakás 1. évi augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 1320

Legjobb francia divatlap,

a "La Toilette Moderne" színes műlapok eredeti szabás-mintával, árártízelenként 1 kor. 20 fill. Ingusz I. és fia könyvkereskedés. Arad. 361

Jég
Kapható napi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-ut. 7/a. Telefon 199. szám. 1253

Egy jó karban lévő
nagy mosdó tükörrel és márványlappal eladó Flórián-utca 14. 8. b.

Fogorvosi és fogtechnikai
műterem.

Van szerencsém a n. e. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai
műtermet nyitottam. Hol minden a szakmába illő műteteket pontosan és és jutányosan végzek.
Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ
1264. sz. fogorvos.

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázoló- munkát,

azonkívül gipsz utánzatot és szobakárpitozást a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

154—1907. szám. 1906. V. 3371/2.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1907. V. 3371/2. számú végzése által Schneider Iván végrehajtató javára, Niga János ellen 100 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 2503 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, József főherceg-ut 1. szám alatt leendő eszközlésére 1907. május hó 13-ik napjának délután 4 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésén az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Aradon, 1907. évi április hó 28. napján.

Török Dénes,
1336. sz. bírósági végrehajtó.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hímévek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakaszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást háziilag kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézművesesen, melynek következtében a ruha nincs kitéve időbeli romlásnak. Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjegyét és aláírását tünteti fel.

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorbajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhev. rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértelenítés, aranyer és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi-szer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 3 korona. — Hamisítások törvénytelen fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A

Moll" feliratu ónozzattal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgy-szappan gyermek és felnőttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.90 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszéküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, L. Tuchlauben 9. sz.

3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD gyógyszerüzaraiban.

Az 1902. évi versenki Ipar és gazdasági kiállításán és az 1904. évi málói Ipar és gazdasági kiállításán a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

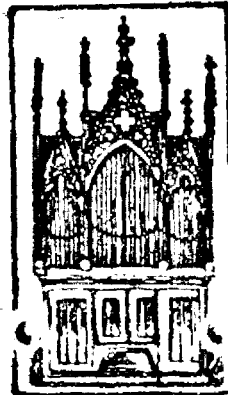
ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ INTÉZET (villamos üzemre berend.)
TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árák mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvételnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltetnek. Bővebbi felvilágosítással és költséggvetéssel szívesen szolgálok.

Az 1896. évi kiállításán a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
Mc Cormick kéveköto-arató-gépei és marokrakó-arató-gépei a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres írás, hanem tény!
A kéveköto-arató-gépek a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres írás, hanem tény!
A marokrakó-arató-gépek a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres írás, hanem tény!
A kéveköto-arató-gépek a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres írás, hanem tény!
A marokrakó-arató-gépek a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres írás, hanem tény!